

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climates

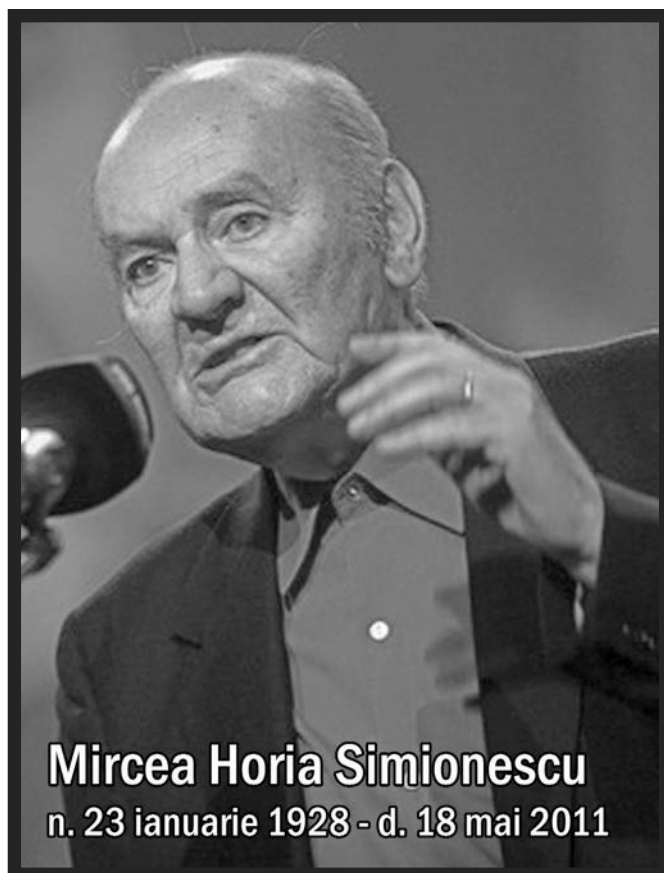
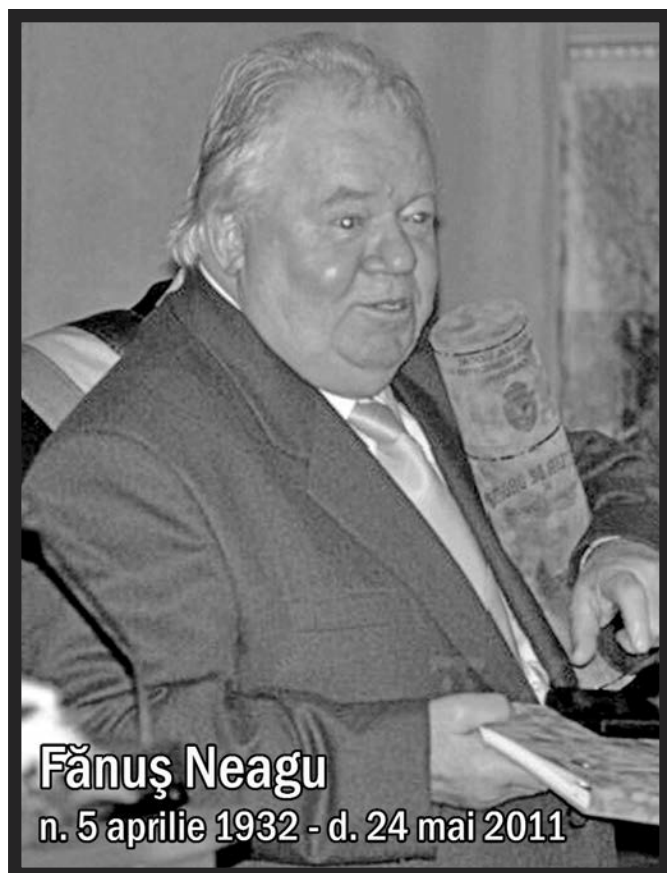
literare

42

Anul 5
mai
2011

Director fondator:
Ion Iancu Vale

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

D i n c u p r i n s :

● Istoria literaturii la
două mâini

pagina 6

● Altă Românie

pagina 7

● Codex Rohonczy

pagina 11

● O nobilă prietenă

pagina 13

● Literatura în folosul
democrației

pagina 15

● Voltaire

pagina 16

● Monarhia...

pagina 19

● Zilele României pe
Broadway

pagina 21

● Dicționar onomastic

pagina 26

De ținut minte

Începutul mileniului III se remarcă prin dispariția galopantă a multora dintre reprezentanții vechii gărzi literare românești. Enumerăm astfel pe Adrian Marino, Ioan Alexandru, George Pruteanu, Cezar Ivănescu, Arthur Silvestri, Mircea Micu, Grigore

Vieru, Adrian Păunescu, Mircea Horia Simionescu, Fănuș Neagu și alții. Revista „Climate literare” își propune să dedice, în memoriam, câte un număr în întregime fiecăruia dintre scriitorii amintiți, dar și a altora neamintiți acum. Așteptăm în acest sens de la colaboratori materiale, care să evoce viața și opera lor.

Redacția

Semnează în acest număr...

Ion Iancu Vale	pag. 3	Lia Lungu	21
Romulus Gandy Georgescu	4	George Peagu	22
Theodor Codreanu	6	Gheorghe Palel	23
Adrian Marino	7	Lia Saxone-Horodi	24
Victor Sterom	8	Mircea Horia Simionescu	26
Mihai Antonescu	9	Dorel Schor	27
Antonia Bodea	10	George Filip	28
Augustin Deac	11	Rodian Drăgoi	29
Lucian Gruia	12	Pascu Balaci	30
Z. F. Bușulenga	13	Ioana Greceanu	31
Al. Florin Țene	15	Ioana Voicilă Dobre	32
Cristian Bodnărescu	16	George Safir	33
Adina Gabriela Mustață	16	Dona Tudor	34
Nicoleta Milea	17	Radu M. Crișan	35
George Petrovai	19	Dragoș Manuela-Elena	36
Dorina Costea	20	Ion I. Bratu	37
Mihai Ardeleanu	20	Ion Iancu Vale	39

Adresa redacției principale:

Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B,
ap. 23, Târgoviște, România

Telefoane:

0722 702 578, 0741 732 122

E-mail: ioniancuvale@yahoo.com

Redactor-șef (fondator): Mircea Cotârță, Redactor principal (fondator): Sbastian Drăgan

Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel, Nicu Tănase, Florea Turiac

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Oradea, Ploiești, Vrancea);

Alte țări: Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Republica Moldova, Serbia, S.U.A., Ucraina. - **Fotoreporter:** Tiberiu Ruscescu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatărilor

Tehnoredactare: Florin-Lucian Dragoș ■ 0730 863 602 ■ dragosflorinlucian@gmail.com ● Culegere text: Reta Sofronie ● Corectură: Manuela-Elena Dragoș

Revistă editată de Societatea cultural istorică „ARM” Târgoviște ■ ISSN 1843-035X

Apare sub egida Consiliului Județean Dâmbovița prin Centrul Județean de Cultură Dâmbovița și cu concursul Fundației „Renașterea Pietroșitei - Ruralia”

Text despre Mircea Horia Simionescu sau Vine scriitorul! Iată scriitorul!

Ion Iancu Vale

Existența lui Mircea Horia Simionescu am conștientizat-o, mai întâi și mai întâi, fizic și abia apoi, spiritual. Acest lucru s-a petrecut la Pietroșița, într-o vară frumoasă a adolescenței mele. Pe vremea aceea, lucram și învățam la Sinaia, de unde, aproape în fiecare sâmbătă, mă înturnam acasă, pentru a-mi petrece alături de ai mei, patriarhalul sfârșit de săptămână. Mă aflam, astfel, într-o duminică în Centru, la o "parolă", cu alți flăcăi de seama mea. De știut, că centrul localității noastre este traversat de drumul național 71 (în anii aceia era încă neasfaltat), care trece apoi prin Moroieni, escaladează muntele Păduchiosu și se oprește, în final, la Izvor, în Sinaia.

Sprijinit, împreună cu amicii mei de gardul metalic al monumentului din centrul Centrului, am auzit, la un moment dat, niște zgomote destul de ciudate, deloc caracteristice pentru Pietroșița acelor timpuri. Se auzea un vuiet continuu, întrerupt din când în când, de păcănituri stridente... Am auzit, în acel moment, și strigătele unor copii, care scandau extaziați: "Vine scriitorul! Vine scriitorul!"

Într-adevăr, pe drumul mare dinspre Sinaia,

cu picioarele musculoase goale, maestrul făcea să guițe, de mama focului, un scuter fragil și nervos. A săgetat, fără să ne ia în seamă, pe lângă noi, a trecut podul peste Ialomița și a urcat spre Deal, unde își pornise o casă nouă, la care mai meșterește singur și astăzi.

S-a scurs o vreme bună, niște ani, chiar, de la acea insolită apariție și prima întâlnire a mea cu Mircea Horia Simionescu. Începuse deja să-mi „miroase” și mie, și încă tare,

am citit, cu sufletul la gură! Mi-am zis, fără ezitare, ca într-o iluminare: "Iată Scriitorul!" M-am rugat atunci la Dumnezeu să-mi dea șansa de a-l aborda și de a putea fi și eu în preajma domniei sale, lucru foarte greu, de altfel, în acea perioadă. Și am reușit, până la urmă. Am reușit eu, răzvrătitul și alcoolizatul poet de atunci, „anarhist, într-o societate anchilozată”, cum m-a creionat, mai târziu, maestrul. Am reușit să ajung, și să rămân

2004, Muzeul de Istorie din Târgoviște - Mircea Horia Simionescu alături de alți importanți scriitori români, la lansarea cărții „Lupii la mare” de Ion Iancu Vale

învăluit într-un nor de praf și de fum, a apărut marțial, ca un inorog blond, cel care avea să fie mai târziu (îndrăznesc să afirm) marele meu prieten, M.H.S.-ul. În tricou și în pantaloni scurți, cu bustul puternic, drept, și

a poezie. La o revenire acasă, din goanele și peregrinările mele antologice, un prieten consătean (fie-i tărâna ușoară!), Viorel Iordănescu, mi-a dăruit o carte. Era „Nesfârșitele primejdii”, primul roman publicat al maestrului. L-

pentru totdeauna, unul dintre oamenii care au bătut la ușa casei și a sufletului său, de om de omenie și de mare bărbat al cuvântului scris, aceste uși, de atunci, rămânând larg deschise pentru mine.

O Poveste re-aBREVIARĂ/ O Poemă re-TESTAMENTARĂ

Dela un Purtătoriu întru-Ți: PALTONUL DE VARĂ!

(+= Meditație/ Aminteratie: La Moartea Genialului Scriitor den Târgoviște- Valahorum:

MIRCEA HORIA SIMIONESCU!

Și fie-i Veșnic Ușoară Pulberea den GOLGOTA/ cum numai de-Amu/ mai Mult ca Perfectum/

Astrală-i Vine Maestrului și; REDINGOTA!- vaie,totum/ din: Historia Calamitatum/

Imobilum Per-Per-PerPetuum!)

I,= O:re-aBREVIARĂ Povestire per OPERA-ȚI

Și, iatu-O/L, înSFÂRȘIT/:VIATA=(i)esEUL TĂU TOT: ȚI-A Reușit!: și prin Răpirea Ta la DOMNUL ca întru-ȚI: RĂPIREA LUI GANYMEDE(?)! încâtu ne-ai lăsa tu-a pre Noi precum JUMĂTATEA Aceea ce se Vede și ce se mai Vrea Veșnic spre PLUS UNU-ȚI a se purcede!(?)

Și prhe Toatele NESFÂRȘITELE_ȚI, întru-de-Acest SFÂRȘIT:

Oh, de-Aziu, de-Amu dimpreună cu ÎngerDomnul Le-aiu infinit-de-nFINIT?!

Dar, vaiu, Maestre, dar chiar-de ce?!-deatât mai Fin, mult mai Fin

și decâtU Cele-ȚI Ecclesiastice: ÎNVĂȚĂTURI PENTRU DELFIN?!...

Ș-Așa den TrisTU ai stins de Tot LutoHimericul: BANCHETUL?!-

De-om lustrui Sus(pe subtCeruri!?) cu Opera-ȚI (cu Toții?!): Parchetul?!

Și-Așa: Curată: LinăLumină și Nouă ne Fie și Ție preCale să-ți Fie:

Cum întru Cea Suavă-ȚI, Vaie, amar-dulcea-ȚI den: TOXICOLOGIE?!

Și, MHSemnule, Sufletele, ni se vor ogoi de-ale Lumii Apocalipse-Suferinzi:

dac vom ști a ne Privi dreptMuritori întru Ale Tale Cele: TREI OGLINZI?!;

Și ne-va fi Iertare cel Mântuitor mai Blândior: Păcătoșenia-cu-Rația:

dac -Ți vom Re-Cetire (ne-Trucată!) pe-o,, Călărire în Zori”: LICITAȚIA?!

Mâzgăli-vei și Numele Nost la aBREVIARUL Celest printr-o DivinăSară?!

Și câți scăpa-vom de Frigul Morții: dac-Ți vom îmbrăca: PALTONUL DE VARĂ?!

Și de ce (pre mine-Unul!?)-toate, oho: POVESTIRILE Tale GALANTE(?)!

ne /mă trimit să intru mai Abisal-parcimos în Infernul lui Dante?!

Și vaiu, MHSemnule, uitându-ne de-amu pre Noi fix în UMBRA lui ULISE:

Ce alte Mânuri-Scribe, de-apriori, oare ProMise-PreScrie-ProScrie:

vor dezvorî porțile Scholastice-Literare dintru TÂRGOVIȘTEA/n Vise?!-

uite-le: mase ACUM , de TINE, Homericule, Transcendental-Închise?!...

(II = O Poemă de re-Pomenirea: Eternă-Ți!)

-Aprinde-Ți-i: LUI: din Neam în Neam: Candela A Sperării(!):

Căciu Coborātu-S-a de pe-Aiciu, vaie, de pi Culmile Disperării

spre- Aceleua-Și de DINCOLO de BINE și DINCOACE de RĂUL(Hăul?!):

EUU: Prhea BINE TEMPERATUL nost (oh!) ș-al LUI DUMNEZEU! (O-Hău?!).

EUU: Scribul-Robul Liric-Ludic: MIRCEA HORIA SIMIONESCU:

CELU: INGENIOS-amestic întru Teluric și cel CERESCU!...

Genă-cu-Geniu din Piatră-den-Șiță= os- PIETROȘITA!:

De pre Vadu-Valu Văii Ialomița den Judecția: Dâmbovița!

Ș-apoi Re-Naște-L, Doamne: Statuie-Vie pre Logos-Loviște

printru Romantica-i: FLORENȚĂ-VALAHĂ: Natalia-i TÂRGOVIȘTE!

Ș-Așază-L de-Etern: lâng de-al LUI EMINESC: LA HELIAD!

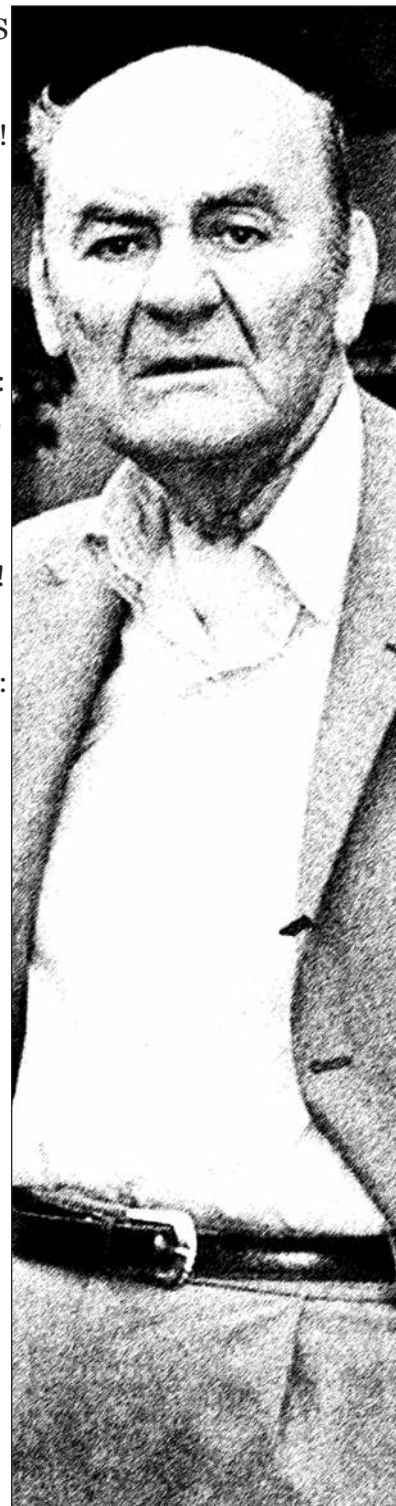
Ș-astfelu: nost DIO, cu Cheile Raiului ni-l vei zdrobi pre Iadul din IAD!

Și cu Agiutariu SFINTEI URBEI: MAICA DOMNULUI: Vergur Vergura!

Să faceți să piară Negur-Negură! O, Negur-den-Negură! Ura:

Blestemul lui Nifon, ah M.H. SIMIONESCU: medic-valul den SperJur:

să piară Spurcatul Acela din Jur, să fie El prea-Tăiatul din împreJur!-

Fănuș Neagu, un „frumos nebun al marilor orașe”

Scriitorul, romancierul și dramaturgul Fănuș Neagu, care a murit în noaptea de luni spre marți, din cauza unui cancer, a fost unul dintre cei mai talentați autori contemporani, care va rămâne în memoria cititorilor cu volume precum „Frumoșii nebuni ai marilor orașe” sau „Dincolo de nisipuri”.

Fănuș Neagu s-a născut pe 5 aprilie 1932, în Grădiștea-de-Sus, județul Brăila, și a fost povestitor, memorialist, nuvelist, romancier și dramaturg.

A studiat primii cinci ani de școală primară în

satul natal. Și-a continuat studiile între anii 1944-1948 la Liceul Militar din Iași și a urmat Școala Pedagogică nr. 2 din București, iar în 1952 a devenit cursant al școlii de literatură „Mihai Eminescu”, până în anul 1953, fiind coleg de generație cu Nicolae Labiș, Radu Cosașu etc. Între anii 1954 și 1957 învață la Facultatea de Filologie din București, dar nu își încheie studiile.

În anul 1954 debutează cu povestirea „Dușman cu lumea”, în revista „Tânărul scriitor”, iar în anul 1960 are loc debutul editorial, cu volumul de povestiri

„Ningea în Bărăgan”, reeditat în 1964 sub titlul „Cantonul părăsit”.

În anul 1960 publică „Somn de la amiază”, iar în 1962, „Dincolo de nisipuri”, în anul 1967 publică „Vara buimacă”, iar piesa „Scoica de lemn” este pusă în scenă la Teatrul Nottara din București. Publică ulterior, în anul 1979, „Cartea cu prieteni”, în anul 1981 - „Insomnii de mătase”, în anul 1985 - „A doua carte cu prieteni”. În anul 1985 i se joacă piesele „Echipa de zgomote”, la Teatrul Majestic, și „Olelie”, la Teatrul Național din București.

Printre volumele pe

care le-a scris se mai numără „Întâmplări aiurea și călătorii oranj” (publicistică), romanul „Scaunul singurătății”, nuvelele „Dincolo de nisipuri”, iar în anul 1993 i se joacă la Teatrul Național din București și la Teatrul Național din Timișoara piesa „Casa de la Miezul Noptii sau Paiața sosește la timp”.

A primit, printre altele, premiul Uniunii Scriitorilor din România, pentru volumele „Cantonul părăsit”, „Frumoșii nebuni ai marilor orașe”, „Echipa de zgomote”, „Casa de la Miezul Noptii sau Paiața sosește la timp”.

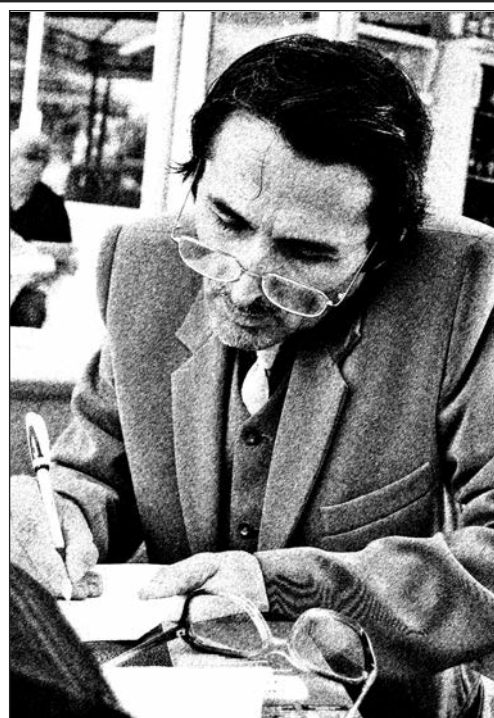
În perioada decembrie 1993 - 1996, Fănuș Neagu a fost director al Teatrului Național din București.

În noiembrie 1993 devine membru corespondent al Academiei Române, iar pe 21 decembrie 2001 a devenit membru titular al aceleiași instituții.

: din FLORENTINA-ȚI CETATE ca PaleoPolisa=UR de lâng ceara la BUCUR!
- OH, MAESTRE (ș-acum când Ceasul fu să-Ți scrie Ora Sa: DUR!):
atât întru-cât: să NU-ȚI fi, să NU ne fi nici Acolo-deSigur,
întru Belu-Mormântu-ȚI TU mas: cel Sângur, SÂN-GUR...
căci iatu-O: pre TÂRGOVIȘTEA=UR, întristîndoliatu-ai pen de-a pur
întru destul pre fiecare a Ei Piatră, pre fiecăruia Ei intra-MUR,
extra-MUR...?!

(III.= Și-O: VĂCĂREȘTire re-TESTAMENTARĂ!)

Și întru NUMELE TĂU (MHSemnule!):
Se lasă de Aziu drept Pildă și îndemnu-le:
(ca- Împlinitor de-al Văcăreștilor-Testament!)
Urmașilor TĂI (MHSciști!?): răboj pe Inter-NET:
Să-Ți poarte (măcar: adiilor-adesiilor!): REDINGOTA!
ca să-și urcu mai ușor p-Opera lor pe GOLGOTA
precum, Doamne, Crucea: HRISTOSUL nost MESIA!
Și-astfelă, Demiurg-Maestre: MIRCEA HORIA
SIMIONESCU=Amestic INGENIOS întru Teluric-Cerescu!:
AMINTIREA TA în-înRODI-Va Veșnică: VIUĂ!
- Nici când TÂRGOVIȘTEI VOI VOUĂ: LA ADIO!

Istoria „Canonică” a literaturii române

Istoria literaturii la două mâini (9)

**Theodor
Codreanu**

Ca și generațiile din istorie, operele se sprijină reciproc. În acest mod percepe intertextualitatea Jauss (Pentru o hermeneutică literară): „când un autor ulterior recunoaște într-unui anterior un predecesor al său și descoperă la el o întrebare pe care și-a pus-o și el însuși și care-l plasează dincolo de răspunsul de care dispune deja”. Afirmția, pe care o citează și Nicolae Manolescu în chip solidar, este o mărturie specific protocronică, în spiritul canonului bloomian și chiar în sensul limitat al „priorităților” culturale. Mișcările protocronice și sincronice sunt plurivalente, după legea consoanțelor lui Odobleja, confirmate deopotrivă de cibernetică și de hermeneutica parte/întreg care își găsește, la noi, un excelent valorificator în ideocritica lui Adrian Marino. „Acesta - ne asigură Nicolae Manolescu - e un principiu acceptabil pe care-l putem da istoriei critice la două mâini: ea comportă o re(valorizare) și o (re)interpretare permanentă a fiecărui text și a literaturii în întregul ei, ca interglosare infinită. Prin această prismă, întreaga noastră cultură este o suită de teme cu varia-

țiuni”. Și mai clar: „Fiecare operă modifică (fie și imperceptibil) ansamblul de opere”. În sprijin, d-l Manolescu invocă și topologia culturală a lui George Steiner, din După Babei. Dar, ne amintim, ideea topologiei literare, ca „nouă geografie literară”, era promovată, în ultimele decenii ale secolului trecut, chiar de revista adversară, asimilată protocronismului - Luceafărul. Finalmente, criticul pretinde că istoria lui nu-i decât „harta” literară așa cum s-a străduit el s-o croiască. Și tocmai această croială e la două mâini care se agresează una pe alta.

Cum harta unei literaturi are și o dimensiune temporală, el reproșează protocroniștilor că împing începuturile literaturii române dincolo de textele conservate în limba română. D-l Manolescu identifică aici o contradicție, sugerând că atitudinea lui e mai în spirit românesc, dat fiind că marca unei spiritualități e dată, în primul rând, de limbă. Iată, într-adevăr, o ieșire de-a dreptul spectaculoasă. Ideea îi motivează gestul de a-i fi lăsat în afara istoriei pe autorii care au scris în alte limbi. Așa s-a ajuns, de pildă, la eliminarea învățăturilor lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie. De astă dată,

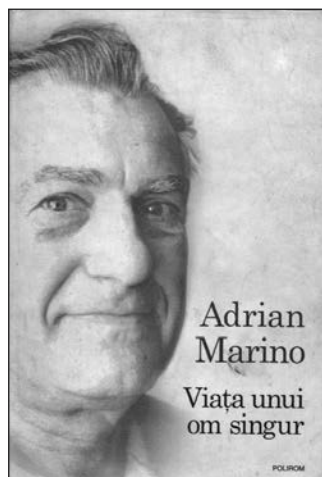
autorul nostru deține o prioritate absolută: nici o cultură europeană n-a avut până acum ideea de a exclude din literatura ei operele create în limbile de cultură ale Evului Mediu timpuriu, până să se ivească o literatură în limba națională. Pentru a-și motiva opțiunea excluderii din literatura română a scrierilor în limba latină ale lui Nicolaus Olahus, criticul recurge la un sofism naiv: „Dacă Olahus este un poet român, atunci este și Ovidiu din Ponticele și din Tristele,„n. Numai că Olahus era olah/valah din Ardeal, pe când Ovidiu s-a aflat în exil dobrogean. Și Cantemir are opere în latină. Nici pe acestea nu le considerăm românești? Chiar așa și procedează Nicolae Manolescu. Dar se pune o întrebare de bun simț: dacă Învățăturile... și operele lui Olahus nu aparțin literaturii române, atunci ele trebuie integrate în literatura rusă, bulgară sau latină? Dacă nu, ele vor fi destinate neantului! Ceea ce criticul nu face când e vorba să valorifice corespondența în limba franceză a unui Odobescu. Conform sofismului, aceasta nu poate să aparțină literaturii române, logică, altminteri, respectată în cazul lui Panait Istrati, Emil Cioran și al altor expatriați. Pe de altă parte, e o mis-

tificare facilă să afirmi că includerea textelor vechi în istoria literaturii române e o idee protocronistă, de vreme ce Nicolae Iorga, Nicolae Cartoian și alții n-au comis „opțiuni” de felul celei manolesciene. Într-o replică la obiect, din Cafeneaua literară, Dan Zamfirescu sesiza că până și subtitlul cărții, 5 secole de literatură, este o mistificare, fiindcă, în realitate, istoria literară a lui Nicolae Manolescu începe cu secolul al XVII-lea! Făcând trimitere la literaturile vecine, Dan Zamfirescu arată că acestea nu și-au ignorat literatura scrisă în alte limbi de cultură, conchizând: așadar, literatura polonă începe în secolul al X-lea, cea ungară într-al XI-lea, în schimb, conform lui Nicolae Manolescu, noi începem să avem literatură de abia la mijlocul secolului al XVII-lea”.

Ce-i drept, criticul vine cu argumentul, care se dovedește facil, că el nu scrie o „istorie culturală”. Din păcate, nici pur „canonică”.

Va urma

Adrian Marino

Spun, repet, o banalitate: întreg aparatul de Stat are o mentalitate și reflexe securiste. Politica represivă este în floare: o „lege a secretului de Stat” a fost votată în 48 de ore. La fel, a „secretului de serviciu”, a „denigrării țării”. „Defăimarea prin orice mijloace”, „infracțiunea de defăimare a țării și națiunii se pedepsește conform Codului Penal cu închisoare de la 1 la 15 ani”. Inspirația securistă a acestui articol este evidentă. Ruptura de trecut nu s-a produs efectiv. Și ea nici nu se va produce atâta timp cât nu se anulează întreaga legislație ceaușistă și condamnările sale politice. Nu este suficient să „reabilitezi” pe Ion Pacepa și pe toți ofițerii (și nu sunt chiar puțini) în situația sa. Și, în general, despărțirea radicală de comunism nu se poate face atât timp cât se confundă trădarea unui „regim”, cu trădarea „țării”. „Regimul” și „țara” nu sunt în nici un caz noțiuni sinonime. O disociere esențială, capitală.

Reabilitatea tuturor

Altă Românie (9)

deținuților politici este o necesitate absolută a de-comunizării țării. Dacă dorim o altă Românie, toate sechelele terorii comuniste trebuie îndepărtate. Or, ele au ieșit cu și mai mare putere în evidență cu prilejul discuțiilor și votării „Legii Ticu”, discutată în capitolul anterior. S-a dovedit, încă o dată, că toată lumea este șantajabilă. Și extinderea, la infinit, a listei suspectilor virtuali, transformă „legea Ticu” într-o psihoză de masă. Mai simplu era, după această mentalitate aberantă, să se vină (după cum am mai spus) doar cu una sau două articole, foarte simple: „Trebuie deschise dosarele tuturor cetățenilor României între 1945 și 1992” (să spunem). Sau „Toți cetățenii României au dreptul să ceară deschiderea dosarelor tuturor cetățenilor României”. Ceea ce ar constitui, în același timp, și cea mai grosolană încălcare a drepturilor omului, a vieții particulare, a intimității personale etc. O situație, de altfel, total inadmisibilă.

Continuă deci, în alte forme și într-un context schimbat, metoda rafinată a terorii insidioase, intimidarea, imobilizarea întregii țări, prin cultivarea fricii generalizate, a delațiunii, care a luat loc, în ultima fază a regimului, metodelor represivii brutale, pur staliniste. Dar reflexul a rămas: s-a

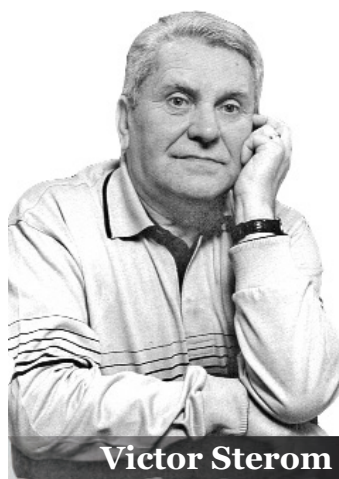
întâmplat ca vecinul de peste drum, colț cu strada C.A. Rosetti, să fie un oarecare Petcu, fost șef de cadre al Securității Cluj. În perioada 1990-1991, când mă „agitam” politic, acesta a declarat altei vecine (fiica fostului șef de cadre de la IMF) că „toți deținuții și foștii deținuți politici ar fi trebuit afl fie împușcați”. Apoi, după un accident cerebral al soției, hemiplegică, o vedeam la brațul soțului, abia târându-și un picior... îmi venea să-l întreb: „Când mă împușcați domnule Petcu?”.

Că vechiul aparat securist are încă o mentalitate revanșardă nu mai există nici o îndoială. Și speră că prin revenirea regimului Iliescu să-și recapete măcar o parte din vechea putere. De altfel, ea o deține indirect și azi. Dovadă că nu s-a făcut nici o lumină despre mineriade și, în special, despre cea mai sângeroasă dintre toate: din 13-15 iunie 1990, organizată chiar de Ion Iliescu personal, în spiritul celei mai clasice „lupte de clasă”. Nu declara el la 14 iunie că „trebuie întărită combativitatea muncitorească”? Și nu aducea el elogiul minerilor, a doua zi, autorilor actului „de înaltă solidaritate pe care l-ați demonstrat în aceste zile”? S-a urmărit distrugerea, în cel mai autentic stil represiv comunist, a incipientei opoziții reale în Româ-

nia, acuzată de o „lovitură de nuanță legionară, fascistă”. Minciuna permanentă este perversiunea supremă a sistemului. Și ea a fost practică din plin și pe scara cea mai largă și cu această ocazie.

Va fi posibilă, cândva, o altă Românie? Cu o singură condiție, dar esențială: schimbarea progresivă a raportului social de forțe, operație imposibilă mai devreme de două-trei generații, într-un cadru de continuitate și, mai ales, de voință politică reală de schimbare. Ceașismul a creat o Românie cu structuri rurale, condusă de o clasă nomenclaturistă „la prima generație”. Foarte slabă burghezie reală, istorică, românească a fost radical distrusă. Iar temperamentul național „adaptabil” a făcut restul. Ruralizarea evidentă a orașelor, inventarea unui proletariat urban artificial, mai ales în centrele industriale, dovedește victoria socială a ceașismului. România reală, profundă s-a regăsit - repet - în acest regim, pe care-l suportăm, vrând-nevrând și azi. Așa-ziii „disponibilizati” ai clasei muncitoare inventate peste noapte visează și azi să fie întreținuți în continuare de Stat și după ce au încasat cele 20 de salarii compensatorii pe care le-au băut imediat. Rar farsă mai uluitoare de parazitism social.

Va urma

Victor Sterom

Note de lectură de Victor Sterom

Florea Turiac - Florile neliniștii ori sublimul ca noroc

„Și milă și blesteme când îngerii de foc/au descărcat în mine sublimul ca noroc/de-aceea totdeauna am rupt un colț mai mic/de rai să-l dăruie celui ce nu avea nimic/când gloria luminii cu raze de argint/pe trupul meu strecoară luciarea-i cu alint/acum curat e totul și înălbit încât/ simt steaua liniștirii că-mi ține de urât.”

Temperatura acestor versuri poate fi măsurată după insistența cu care poetul Florea Turiac așează în ordine sentimente și gânduri, într-un cuvânt, o viață de om așa cum o știm. Mereu afectuos, mereu delicat și muzical, tonul poemelor nu lasă niciun dubiu în legătură cu temperamentul ce le stă la origine. Sentimental din fracțiunea melancolică, săgetat de o flacără nervoasă, este repede cumiștită sub răsuflarea echilibrată, a obișnuinței. Florea Turiac ne-a dăruit până azi numai o poezie odihnitoare, pe linia unui „tradiționalism” sentimental. În volumul „Frunzele neliniștii”, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2010, se afirmă aproape vădit un poet înțelept cu vârsta,

îndeosebi, o vitalitate și de ce nu, o robustețe sublimată cognitiv și ontic. Astfel consemna și prof. dr. George Coandă pe coperta a patra, spunând: „Florea Turiac caută răspunsuri, prin cercetarea, ontologic vorbind, a Omului, a acestuia în relația sa cu habitualitatea în care viețuiește, dar și cu Dumnezeu ca esențialitate cosmică, fiind un neliniștit, alunecând prin sângele său metafora forței sale creatoare”. „Doar talerele vieții nu-ți uită greutatea/căci te-au purtat tot timpul de când erai copil/s-aduni din cer luceferi să fulgeri bunătața/ când vântul dezmierdării te mângâia subtil/ținând grădini de soare buchet cu rai de rouă/în mâini sorbeai căldura blândeții ca pe vin/pe limbă doar cuvinte ca o iubire nouă/ îți lunecau prin sânge doar șerpi fără venin/lumina să pătrundă și-n nedeschise pleoape/să-i simtă mângâierea și ochii care-s orbi/și când te poartă valul în tulburate ape/înțelepciunea lumii mai lacom să o sorbi” (Talerele vieții) Sunt versuri sugestive, învolburate ritmic, legănând meditații pe teme eterne, limpezi și vibrante pentru orice timp și sensibilitate. Nu de puține ori apar și unice bijuterii de poezie meditativ-intimistă cântată pe o violă modernă.

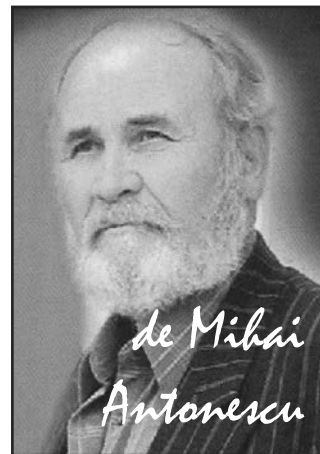
„Mereu intersectat în noaptea/de gânduri ful-

guind himere/cu poftă eu mușcam din coapte/ livezi de versuri strânse-n miere/și miluit până la sânge/cu dorul lor găsindu-i sensul/în mine sângele când plânge/cutreieră cu foc imensul/ce descifrează adevărul/purtat de toți pe sub cămașă.” (Arcușul vieții) Florea Turiac (născut la 5 iunie 1943 în comuna Izvoarele, județul Olt) scrie o poezie blândă în imagini și întoarsă în conștiința și în sufletul nostru mereu ca un ecou fără capăt. Structural, poetul Turiac nu vrea să șocheze, eul său poetic nefiind exacerbant, se mulțumește cu privirea reflexiv-meditativă, împăcată calm, interiorizată dar nu-și strigă neliniștea, ci, și-o șoptește elegiac. „Din vârful limbii mele trag gloanțe de cuvinte/romanticul meu suflet să nu te las să-l surpi/căci nori răsar pe cerul înfierbântat de soare/și ning frumos cu umbră răcoarea-n sân un fruct/când în grădini de cântec prin noi un fel de boare/melancolia-aleargă ca printr-un apeduct/cât de plăcut trăivom înfierbântate clipe/împodobiți de macii în care ne-am topit/de parcă aleargă zeii sub pleoape în echipe/de teamă că păcatul e gata de rodit” (Suflet romantic) De cele mai multe ori, Florea Turiac își ia ca pertener de dialog al acestui exercițiu inițiativ, propriul său Eu într-o ființare și ascen-

siune. Din multe motive sunt tentat să fac trimiteri despre afinitățile poemelor din această carte, ia atmosfera din lirica marilor poeți ai literaturii noastre și nu numai, dar trebuie să nu uităm „drumul” prin care s-a produs automatizarea estetică, pentru că poezia lui Turiac este filtrată prin sensibilitatea sufletului său, mai ales în poemele ce reprezintă ritmul trepidant și afectiv al clipei ale cărei priveliști au un ecou sensibilizat, conturând astfel universul liric definitoriu în creația sa. În fine, edificator pentru Florea Turiac rămâne „tradiționalismul” din text. Spiritul inovator continuă să fie aici modalitatea discursului liric. „Însăilez cuvinte pentru o strofă fină/costumul vocii mele îl fac pentru export/ când trandafirii minții mă-mbată cu lumină/îmi înflorește limba și ca pe-un dar o port/în existența lumii mă-ntind să mângâi stele/când mieii purității cu ceruri mă hrănesc/în carnea mea păzită de nenfricată piele/ vreau doar copilăria în loc să o opresc/crescută în buchete de flori cu sărbătoare/pusă-n cosița zilei cât să îmi facă semn/să fiu prevăzătorul la gândul ce mă doare/pășesc cu-nversurare spre glorie mai demn/lovind în nedreptate nimeni să nu mă certe/de cauți îndrăzneală până și în genunchi/să nu mă-nece valul dispus să nu mă ierte/când tot necunoscutu-l pătrund din noul unghi” (Uitând de bici).

Ce să înțelegem, privind un cuțit înfipt în scoarța unui copac ? Au, gândul ne zboară la supărarea mâinii ce i-a îndemnat lovitura? Au, ochiul decupează în închipuire obrazul întunecându-se sub matca lacrimilor omului rămas orfan de semeni și Dumnezeu? „Bine că e doar un copac, ne resemnăm bântuiți de-o grea presimțire, fierul, or să-l mănânce ploile, mâna care l-a trimis. o va împlânzi pământul, la o vreme. Ori, nu ?!” Spirit umblător printr-o lume ne asemeni lui, poetul Ion Iancu Vale (Înger sechestrat, Editura „Sfinx 2000”) îngână doar pentru sine și cer un cântec amar la gust, ca oțelul trecut pe gresia lunii. Cuvintele sunt rotunde și aspre, iar ecoul lor, urlat învelit în mătăsurii și catifea, se întoarce de oriunde ar ajunge, tot pe baiera sângerândă a sufletului: „în zborul tău subțire/apropie-mi te Cântec Albastru/și acoperă-mi ochiul fereastră de inimă/cu pleoapa ta mereu zbătând/să nu-mi mai amintesc femeia/ care își termină drumul/ departe de ușa mea mereu/să-mi uit nerostul/ haină zdrențuită/în iarna mea cea de toate zilele/să nu-mi uit duș- manii ce nu-i vreau răpuși/fără să le rumeg remușcarea/să nu mă uite prietenii/pe care i-am înnodat în suflet/ precum săracul banii în batistă/ si mai ales să nu mă înjure urmașii/ca pe un oricare ucigaș de timp”. (Când din alean se întrupa cântul) Câte răni poartă cu el omul acesta nepereche! Câte dimineți i-au întors spatele, câte inserări nu au vrut să-l primească atunci când numai el sfida vorba îndoită cu miere falsă a lumii, când porțile se zăvorau dinaintea asprimii cuvintelor lui Ion Iancu Vale e un poet și o instanță: „poet cinstit alcoolizat și dur/râvnind la tihna nepermisă/mi-am înjugat pornirile aprinse/ nevrând la bara vieții strâmb să jur/ muntean născut la umbră grea de fag/în luna mai și-adus acasă-n poală/pachetul tatei de țigări fiindu-mi coală/ cuvântul spadă l-am făcut și steag/în țara mea bogată și râvnită/ perpedesist sărac și-un pic nebun/metale rare m-am pornit s-adun/și să le cern prin în-

Consemnări prietenesti Înger sechestrat

Ion Iancu Vale, ÎNGER SECHESTRAT, Editura Sfinx 2000

doită sită/cu fața aspră de pirat/si sufletul fragil de floare/ doar soarelui vândut m-am dat/și lutului de sub picioare/m-am rupt cu darnicie în bucăți/ca dintr-o pâine-n sân purtată/m-am împărțit la drepti și hoți/și n-am cerut la nimeni plată/ poet cinstit alcoolizat și dur/râvnind la tihne nepermise/mi-am înjugat pornirile aprinse/nevrând la bara vieții strâmb să jur”. (Antet) Pe adevărul lui și pe versurile lui pariem, citind volumul „Înger sechestrat”, apărut la Editura Sfinx din Târgoviște în anul 2000, cu o prefață de Costea Glodeanu. Deambulând prin baladă și doină, boem cât încap și confesiv doar iubirii și stelei răstignite pe largul vederii, poetul născut cu genunchii întregi și cu fruntea mai presus de orice umilință, stă vertical dinaintea celor ce adeseori nu-l merită, ca un voievod pe dinafara morții lui, ori ca o instanță despre adevăr și frumos „îi creștea ploaia pe cap/ca o iarbă neatinsă de coasă/i se zbătea privirea/peste revărsări de mâl/simțea scoaba vântului/până dincolo de coajă/și mirosul de năpărcă/venind din culcători/auzea scâncetele puilor/ce piereau în leagăne/căci se murea cu sânge/până și în bârlogul urșilor/se mai lumina din când în când/dar tot a potop/și iar crăpa cerul ca o piele sub bici/iar el se ruga, se ruga: nu mă trăzni, Doamne, nu mă trăzni!/ nu vezi ce de cuiburi/sunt în frunzișul meu?”. (Copacul) Iubirea poetului e una fără țarmuri sau mal, înrudită cu vecia ori moartea dacă trebuie, așternându-se în cuvinte cu blândețe și fermitate,

parcă dintr-o lumină sacră ar construi fluier pentru ea, să o facă unică, irepetabilă: „uită-te/cât de frumos/a devenit trupul tău/ți l-am spălat cu gura/nu lăsa/ nici cea mai curată mână/să ți-l atingă/căci voi muri otrăvit/chiar dacă numai în vis/ți-l voi mai săruta”. (Patos) Am cunoscut mari poeți scriind despre țara lor cu cuvintele cu care au plâns și au râs, din leagăn până-n pieptul ierbii, cu dorul de jucării și îngeri întipărit pe lumina palmelor în rugăciune la ceas de singurătate - ori de singurătăți - însă niciunul parcă, nu pune în ele, în cuvinte, atâta simplitate măreață și de neegalat decât prin ea însăși, cum o înzidește Ion Iancu Vale: „Patria nu e doar/pământul sfânt al țării/și cei care sălășluiesc în ea/ea este și cuvântul/care o cântă, o plânge/și o apără.” (Patria și cuvântul) sau: „ești frumoasă iubito/ precum dragostea de țară./de aceea nu s-a inventat încă/roata/care să mă poarte/dincolo de tine.” (Convingere) Cu un umăr adânc înfipt în zarea timpului său și cu un pas dincolo de limitele lui, poetul Ion Iancu Vale așează în istorie și cărți, unele dintre cele mai frumoase poeme scrise ale limbii române dintotdeauna: „luna mângâie norii/într-un joc tăcut/ și ciudat/pământul strunjește nevăzut/osia universului/nu se aude decât vântul/ numărând tatuațele mișcătoare/ale umbrelor/și greierii zimțuind/ toarta rotundă a nopții/iar florile dormind/ cine știe pe ce parte/se îngeamănă cu visele copiilor/... e clipa când se nasc poezii.” (Calm nocturn)

Antonia Bodea**Gabril Moisa:**

„Poetul și Cuvântul din cuvânt”

Gavril Moisa face parte din spiritele ce se adapă la idee, se încarcă cu meditație, cultivă metafora substitutivă, simbolistica consacrată căreia reușește să-i confere noi sensuri în ipostaze diverse.

Scrie o poezie viguroasă și în același timp delicată, care naște un lirism ce pendulează între țărână și stea, între cer și pământ, încorsetată în spațiu și tributară timpului. Evadarea din spațiu proiectează lirismul în imensitatea cosmicului, sensibilitățile primesc consistență căutând cheia misterului.

Omul, eroul întâmplător supus condiției duale resimte dramatic permanentul conflict materie/spirit al cărui sens încearcă să-l decodifice, să-l traducă în cuvântul atotcuprinzător: „Prin cuvântul-cuvânt/ Sufletul/Mă împinge spre cer,/ Prin cuvântul-ispită/Pământul/ Mă atrage spre el. („Stări existențiale”). Omul, făptura clădită întru cuvânt, e condamnat la tăcere, preț al neputinței asumării tainelor lui.

Câteva volume de poeme surprind înversunarea în fața destinului, de a cărui tragism este vinovat însuși Creatorul.

Volumul „Strigătul tăcerii” devine expresia însăși a disperării condensată exemplar în metafora-titlu, esențializare oximonorică a visării romantice în spațiul existențial. Ipostaza predestinată dezlegării în

cuvânt pare a fi aceea a poetului care prin sibilinica „Poartă a vieții”, zidul, crucea, timpul, umbra, lacrima, vama, mereu aflate sub „Furcile caudine”, probează îndeplinirea miticului vis al zidirii în veșnicie. „Tengrop între luceferi/ cu har dumnezeesc/ Și-n turle de biserici/ ce nu se prăbușesc/(Strigătul tăcerii, p.14).

Asaltat de semne, poetul încearcă descifrarea în cuvântul metaforă, otrăvit de supliciul identificării în propriul mister. Trădat de îngeri în deslănțuirea bacantă a nefirescului, farmecul visărilor își arde aripa la flacăra înșelăciunii: „Mărturisec că/ umbra mea/ și îngerul meu/...și eu,/ L-am înșelat/ Și l-am vândut/ pe Dumnezeu(din Vol. „Alergând după fluturi”, p. 9).

Abandonat la marginea universului, omul se regăsește din spaimele milenare, salvat de Umbra, dăruită prin jertfa luminii, preasfințită cu prețul crucificării. În aventura cunoașterii de sine, spiritul trăiește revelația scânteii divine din marea taină a Creației, identificată în ipostazele Umbrei: „Umbra luminii/Cu miros de rășină/ Un abur subțire/ Între cer și țărână. (din Vol. Identitatea umbrei,

p. 40).

Într-o existență subminată de incertitudini, prima mare întrebare este aceea a identității, într-o căutare niciodată soluționată prin jocul caleidoscopic de umbre și entități. Între Eros și Thanatos, Eul înfruntă destinul, tragic în fond, în înțeleștarea „sacrului cu profanul”, căutând să-l descifreze prin decantarea concretului în abstract, unde speră să supravețuiască „dincolo de lutul din palmă”.

Poet meditativ, metafora îmbracă în surprinzătoare relaționări adevăruri simple și profunde, veritabile perle ale cugetării aforistice.

Identitatea omului „cu trupul o cruce”, sau „cu trupul țărână/ cu sufletul vânt(Identitatea umbrei, p. 50), intră într-un permanent dialog cu divinitatea al cărui chip îl poartă, solicitând supremul preț al regăsirii pe sine.

Dramatic devine efortul sisific, tulburătoare, escaladarea obstacolelor sufletești ridicate la fiecare pas de foamea sălbatică a trupului. Avântul erotic își dilată cosmic respirația, împrumută aripi serafice, arde la flacăra patimii până în clipa unică a decantării în cuvânt: „Îți ating aripa stelară/De pasăre cu trupul

de fecioară/ Urmărit de un tainic blestem/ Te adun fără voie/ Într-un vers de poem. (Vânzătorul de vise, p. 60).

Între tentație și aspirație, între sangvinic și angelic se naște o poezie consistentă, compactă, un verb ferm și în același timp insinuant, o imagine sculpturală cioplită în carnea cuvântului: „Împietrește Doamne/ îmbrățișarea/ fă-o statuie/ pentru a fi/ dă-i forma ce omul/ n-o poate ciopli („Statuia iubirii”).

Iubirea, mesagerul sufletului în astral cunoaște înfulgerări extaze ce se consumă în fruste și totuși mângâietoare sensibilități: „ Fântână fermecată, cu ape abisale/ îmi răcorești și inima și versul,/ Că prin magia pântecelor tale/ În juru-ți se învârtă universul. (din Vol. Alergând după fluturi, p. 92).

Ca un intrus prins de mrejele iubirii, poetul joacă același zar primejdios, la limita între înălțare și cădere provocând destinul să-i arunce numărul salvator: „O noapte în inima ta/ un străin am rămas/ în taină și blând/ așteptând,/ să te împart/ și-apoi să te vând. (p. 64). Între menire și trădare poetul gustă bucuriile furate clipei, cu prețul veșniciei în permanentă provocare a Divinității („Gând straniu”, p.80). Iubirea, ca un concept deschis spre semnificațiile universale îi alimentează bucuria

**Continuare în
pagina 15**

Augustin Deac

Ține cu ceilalți căciula înaltă! Fii hotărât!

Dacă strălucita căciulă va fi nehotărâtă, apărarea sa, apărarea sa va fi împotriva sa. Mergi cu fapte în încercări ori cu cavaleria, cu căciuli încercate și cu strigăt de șoim, cu căciula îndoită! Importantă caciulă să în-lătore băutura de orz pentru generația ta! Căciula ta în același timp să umple apărarea municipiului tău cu toți deodată și căciula să aducă folos! Căciula ta împreună cu ai tăi să izbească, aducând folos! Pentru sine să învețe a nu lovi marea iubire, întreaga viață, Dryadele întunecate ce amenință să nu primească marea strigăt al bacantelor, vai, în apărarea sa, a soției și urmașilor, să nu primească. Vai, ți'e, dacă lupti pe jumătate! Prăpastia vestitei căciuli va fi pe jumătate pentru armată. Atunci, vai, strigătul bacantelor va sfărâma fiii cu vinul fiert, fiii vor sfărâma apărarea lor! Vai, strigătul bacantelor atunci îi va vicleni! Preoții romani folosesc tragerea la

O cronică românească însumând 448 de pagini, din secolele XII-XIII, scrisă în limba română arhaică cu alfabet geto-dacic.

Codex Rohonczy (3)

sorti ca și sângele stricat. Garanția alegerii tale este armata șoimilor! Urmașii să capete îndoială asupra tragerii la sorti! Soarele lovește apărarea; sângele stricat e sprijinit pe templul mort; povara templului te convinge să lovești Soarele îndoindu-te de templu. Preoții romani folosesc, vai, și marele templu mort, lovesc în urmași, organizează armata, Vai, cu întrebuințare rea în răsărit pentru templul de lemn, lovind în ai săi. Vai, dacă veți bea în templu prin tragere la sorti prin bețișoare! Șoimii templelor născuți se îndoiesc de templu că marele Uiplu e mort! Băutura, povara templului, vai, armata și marea îndoială, preoții romani le folosesc ca pe corăbiile cu două rânduri de vâsle, astfel, vai, vai, să bea armata șoimilor! Urmași, loviți tragerea la sorti! Când templul buciună, urmași, loviți tragerea la sorti! Și puterea obștei să fie judecată de căciula ta în ale tale drumuri firești; ogorul tău, din al obștei, să fie importanta ta învățătura! Adevărata învățătura să f ăurească metal pentru șoimi! Obștea atât de însemnată pentru șoimii tăi să fie tot așa prețuită și adunarea armatei pentru tine, ca și semănatul; și recol-

tele importante să umple înalta așezare! Puneți copaci în apărarea sa! Sa radem loviturile setei semănăturilor așezate astfel în obștea șoimilor tăi, semănând copaci aspri templului care dorește ca o viață de om, prin Dryadele încovioate, încovioate să apere Soarele Său".

Partea III-a

Procurată și adusă în țară sub formă de microfilm color de către autorul acestor rânduri, Cron Rohonczy a fost descifrată pe baza dicționarului latin-român a enciclopedistului român, Ioan Nădejde, de către specialistă în materie, Viorica Mihai-Enăciuc, care a constatat că scrierea codexului este de la dreapta spre stânga și textul se citește de jos în sus. În cele ce urmează prezentăm un document de importanță deosebită: confruntarea românilor' cu armata cotropitoare ungară, document în care se precizează că, în expansiunea lor către răsărit, armata regalității ungare a reușit să treacă Tisa și să cucerească Aradul, după 54 lupte cu vlahii, de-abia în timpul lui Ștefan al III-lea, în anul 1166. Cu această ocazie, granița dintre unguri și vlahi s-a mutat la Ineu, în apropierea Aradului. Pentru recucerirea Aradului și apărarea

Streiului, vlahii s-au aliat cu bizantinii, ducând lupte îndârjite în anul 1166 și cei următori. Mai târziu, regele Emerich (1196-1204) al Ungariei este înfrânt - împreună cu armata sa, în timp ce încerca să pătrundă prin porțile Meseșului în Podișul Transilvaniei - de către moții și maramureșenii vlahi. Textele Codexului Rohonczy întăresc afirmațiile cronicarului Anonymus, completând, întregind datele referitoare la etapele următoare de subordonare a Ardealului și precizează, printre altele, că Transilvania a fost subordonată doar în parte de către regele ungar Andrei al II-lea, după anul 1204.

Redăm în întregime textul din această Cronică română de la paginile 8-13, care conține un discurs în limba română veche al conducătorului român, rostit în fața ostașilor săi, înaintea confruntării lor cu trupele cotropitoare regale maghiare la anul 1166: "Apărarea noastră; apărarea Streiului (și a) Ineului împădurit!; Marii fluerăși să sune la Ineu adunarea în garnizoană!; Apărarea Inăului pe aici s-o împletim cu desăvârșire! Cu lăncile îndoit, ungurii au ridicat cearta; ungurii pe Tisa ta! Inăul tău găsește calea ta ce-ți arată dezrobirea robilor nenorociți destul de unguri.

Va urma

Lucian Gruia

Deși a debutat odată cu generația 80, structural și stilistică Mihai Antonescu aparține generației '60 care avea încă vocația construcției epice. Romanul **MARIANTY** (Ed. Rora, Târgoviște, 2010), al prozatorului mehedintean prin obârșie, ne propune o poveste de dragoste bulversantă care ne cata-pulsează dincolo de limita posibilului. O poveste pe care fiecare dintre noi am trăit-o o singură dată în viață. Aducerea ei la lumină reprezintă pentru autor o defulare benefică.

Știința construcției epice, dobândită în prozele anterioare, se deconspiră și în romanul pe care îl recenzăm. **MARIANTY** începe cu punctul culminant, dialogul eroului Guiu, plecat să se sinucidă din cauza dragostei neîmplinite, cu moartea (care ia chipul unei fetișcane, pe care personajul nostru o numește Peticita și care sălășluiește într-un canal subteran de la marginea capitalei), la care ajunge după ce preotul îi refuză spovedania. Ca în 1001 de nopți, acțiunea se desfășoară în fragmentele povestite de Guiu,

Mihai Antonescu: Iubirea nesfârșită

preț de câte o țigară fumată de moarte. Astfel aflăm drama erotică a eroilor (Guiu și Marianty), construită pe fundația datelor biografice ale cuplului și ridicată în transcendent. Acțiunea începe cu un gest simbolic din copilăria eroinei, care, la 5-6 anișori, într-o iarnă, la o petrecere din părintească, leagă șireturile bocancilor invitatului Guiu, pe cel stâng cu cel drept și viceversa. Vă puteți închipui ce a urmat la plecarea acestuia....

În antropologia imaginărilor, legarea reprezintă un simbol al dragostei și al destinului (precele erau ursitoare-legătoare în mitologia greacă). Neputându-se împlini (datorită diferenței de vârstă dintre protagoniști, familiei bărbatului - însurat și cu doi copii), în roman, legătura este pusă sub semnul tragicului erotanatic.

Fetița, pe la 13-14 ani devine o domnișoară de o perfecțiune anatomică/formală tulburătoare și Guiu, cu 20 de ani mai în vârstă, se îndrăgostește de ea nebunește. Se erijează într-un fel de guru al dragostei, dar eleva, după ce devine majoră preia controlul ca femeie fatală. Idila oscilează între împliniri și dezamăgiri, toate trăite

paroxistic.

Dar cine este femeia asta tulburătoare care leagă și dezleagă destine?

Capricioasă, voluntară, încăpățânată, angelică și drăcoasă, manifestând o pronunțată vocație a autodistrugerii, se mărită, împotriva tuturor sfaturilor, cu un scriitor ratat, cu care va avea un copil care va muri adolescent. După divorț se revanșează, dominând bărbății prin puterea ei de seducție.

Caracterizându-și eroina prin atribute abstracte/transcendente, inger și demon, autorul ratează șansa de a construi un personaj omenesc, concret, memorabil ca Adela sau Otilia din romanele lui Gabaret Ibrăileanu și George Călinescu. Totuși exaltarea cu care se perpelește pe rugul dragostei imposibil de împlinit în plan te-

restru, îl inspiră pe autor să găsească momente de lirism dramatice și memorabile. Aflat într-un canion pe Valea Lotrului, Guiu strigă din toate puterile numele iubitei și stâncile iau chipul acesteia. Ecoul țipătului disperat, de îndrăgostit fără speranță, s-a întipărit în paginile acestui roman, **MARIANTY**. După ce își istorisește pățania, moartea decide că nu i-a sosit ceasul naratorului și el trebuie să se întoarcă la viață pentru că mai are multe lucruri frumoase de trăit, suferit și împlinit, de pildă scrisul cărților. Momentul reprezintă deznodământul romanului **MARIANTY**, frumos și tragic, celest și terestru al prozatorului Mihai Antonescu.

**Zoe Dumitrescu
Busulenga**

În lunga, foarte lunga mea carieră universitară, întâlnirea cu mult regretata Amita Bhose a constituit un moment cu totul singular. Începând de la prezența ei ușor exotică, de la silueta grațioasă și mișcărilor delicate dar sigure, până la ochii vii, pătrunzători, și glasul cu modulații muzicale întrerupte din când în când de un hohot de râs care avea și o imperceptibilă ironie, Amita sugera de la început o personalitate puternică, în ciuda fragilității ei. Mi se pare că mi s-a adresat în engleză, o engleză impecabilă, cu accent, firește, indian. De altfel, stăpânea, cu perfecta ei discreție, o frumoasă cultură engleză. De câte ori mergea în Anglia (avea acolo un frate cu o bună situație materială), îmi trimitea ilustrate din locurile legate de existența marilor poeți pe care știa că-i iubesc.

Ne-am apropiat foarte repede. Calitatea umană, intelectuală și spirituală și, mai cu seamă, scopul venirii ei în România m-au făcut să o prețuiesc de la început. O indiană aparținând unei distinse și cultivate familii din

Calcutta, cu studiile superioare încheiate, a descoperit pe Eminescu după două vizite în România și a hotărât să se dedice cercetării lui și să facă o teză de doctorat despre el. Bineînțeles, a avut de înfruntat dificultăți mari din partea familiei și soțului (tot o persoană de calitate, al cărui frate a fost ambasador la noi în țară). Când a ajuns în România în 1971, Amita purta încă numele de Ray. A susținut-o în hotărârea ei, după câte mi-a povestit mai târziu, un vis în care zeița (Mama Kali, cum îi spunea ea, foarte credincioasă) îi poruncise să plece să-și îndeplinească misiunea. Începuse deja să traducă, timid, din Eminescu în limba bengali chiar de la Calcutta. În România însă ajunge să stăpânească perfect limba noastră, așa încât, pe lângă aceea de traducător, o capătă și pe aceea de critic și exeget al textelor. Treptat, Amita a intrat în viața culturală românească, încercând, conform percepției sale despre cele două culturi, indiană și română, să descopere publicului românesc aspecte importante și expresive ale vieții și spiritualității subcontinentului asiatic.

Organizam împreună, mai întâi la Institutul G.Călinescu, al cărui director eram, ședințe de lecturi comparate din Tagore și Eminescu, conferințe despre poezia indiană sau despre alte subiecte care interesau deopotrivă India și România. Datorită Amitei, Institutul a avut-o oaspete pe Maitreyi Devi (cum o numea discipola sa, care, de altfel, a informat-o despre cartea lui Mircea Eliade a cărei eroină era), cu o conferință despre poezia indiană și cu precădere despre Tagore, maestrul, "guru"-ul său. Tuturor acestor împrejurări, Amita le dădea o nuanță de sacralitate. Îmbrăcată în "sari"-urile sale de o nobilă eleganță, ca și cum s-ar fi pregătit pentru a oficia pe altarul artei, ea ardea bețișoare de santal, creând în sală o aură parfumată, potrivită deopotrivă poeziei, muzicii, dansului, teatrului. La insistențele ei, ambasada indiană organiza din când în când festivaluri de muzică și dans tradițional, spre delectarea estetică foarte rafinată a spectatorilor.

Entuziasmului său sincer, atât de adânc, autoritățile românești au răspuns însă incredibil de

neelegant, ca să folosesc un eufemism. Au urmărit-o întruna, cu neîncredere, cu suspiciune chiar. Iar în 1977, în momentul în care Amita a făcut gestul supremei iubiri față de România, cerând cetățenia țării pentru care-și părăsise patria, răspunsul a fost negativ la început, însoțit de hărțuiala unor întrebări stupide și ofensatoare. Abia după doi ani, în 1979, primește domiciliu stabil în România. Dar ea a mers neclintită mai departe. A susținut teza despre Eminescu în 1975, a căpătat, în 1978, un mic post de suplinitor la Catedra de limbi orientale, pentru a preda sanscrita și bengali. Apoi a lucrat în colectivul însărcinat cu editarea operei eminesciene, ceea ce i-a dat prilejul cunoașterii adâncite a poetului, a gândirii sale. Și a început să publice pagini de analiză a textelor lui antume și postume, a însemnărilor de pe manuscrise, a variantelor, cum numai puțini eminescologi au izbutit. Cu o acirbie de om de știință și cu o intuiție ascuțită a contextului, Amita a deschis un unghi de perspectivă comparatistă între spiritualitatea indiană și ro-

mai întâlnise până atunci. Și nu numai în ceea ce îl privește pe Eminescu. A tradus, tălmăcind și sensurile textelor în pagini de critică excelente, proverbe românești alăturate produselor înțelepciunii indiene; a tradus Iona a lui Sorescu, dându-i o interpretare de o înaltă spiritualitate.

Pe lângă traduceri, scria articole în presa română și indiană, ținea conferințe și mai cu seamă preda, în modeste posturi la Universitate, limbile sanscrită și bengali. Avea o audiență impresionantă. Și poate acest fapt a contribuit la

dificultățile tot mai sporite care s-au ridicat în calea activităților sale universitare. Invidii, resentimente, complexe ale unora și altora care râvneau la mărunțul ei post, probabil, s-au revărsat asupra fragilei persoane a Amitei. Din 1986 au început hărțuirile; ba se încearcă retrogradarea de la postul de lector la cel de asistent ba, în 1989, se dă cursului ei statutul de facultativ* (cursului de sanscrită și bengali), în vreme ce cursul de hindi rămâne obligator, dar fără a avea cadru didactic de specialitate. La sfârșitul anului, postul i-a fost chiar desființat, în ciuda

tuturor memoriilor sale la conducerea Universității și a Ministerului Învățământului. Înființarea unui Centru de Studii și Cercetări Indiene, cerută presant de oameni de cultură și de studenți în 1990, se anulează în 1991. Și ca să poată să-și câștige totuși existența, această intelectuală de înaltă calitate care nu mai avea alt mijloc de subsistență a cerut transferarea la Institutul de Etnografie și Folclor al Academiei Române, a cărei vice-președinte fiind, i-am aprobat-o, în 1991. După o călătorie în India, pentru adunarea de material, a revenit în România. Se

strânseseră prea multe suferințe, prea multe umilințe în sufletul ei mare și trupul a cedat. Ficatul bolnav a necesitat o operație care, nereușită, pune capăt nobilei și chinuitei vieți a Amitei Bhowe, la 24 octombrie 1992. Imaginea ei îmi este foarte vie în minte și în suflet. Dar de câte ori o evoc, mi se strânge inima și nu pot evita un sentiment de vinovăție, nu pentru mine personal, ci pentru țara noastră pe care ea a iubit-o poate mai mult decât mulți români și a slujit-o cu inteligența și condeila ei. Binecuvântată să-i fie amintirea!

Poetul și cuvântul...

Continuare din pagina 11

trăirii precum și suferința neîmplinirii în absolut. Stare de grație, iubirea întrupează disponibilitatea eului creator, a spiritului blestemat să caute identitatea în miezul cuvântului, în „veșnicia versului”. Patima pentru poezie amintește de durerea clipei de inspirație trăită ca unic sens al existenței, al poetului blestemat de cuvânt, Nichita Stănescu în sugestivul poem, „Leoaică tânără, iubirea.” Se pare că suferința devoratoare a căutării misterului, conferă existenței farmec și ritm pendulării între ispită și credință: „Iartă-mă, Doamne/ pentru curiozitatea mea/ Că și eu te iert/ pentru minunea Ta (p. 96). În intuiția poetului femeia, în spațiul

existenței efemere înseamnă Poezie, în condiția astrală: „Flămând de iubire/fără să știi/te iubeam stingher/ în poezii. (Vânzătorul de vise, p. 88). O conștiință poetică mereu trează, mereu cenzurată adună în zborul său spre devenire, semne ale identității, descifrează în fiorul existențial, în frenezia trăirii, în foamea de real sau în durerea visării, ipostaza damnatului: „ Paharul vieții/ vrând-nevrând/ s-a golit,/ Eu, / dincoace și dincolo/neîmplinit. (Vânzătorul de vise, p. 50). De aici sentimentul culpei, complexul trădării, postura reprobabilă a vânzătorului pentru cel care n-a scormonit îndeajuns în fibra cuvântului, care n-a însemnat fie

focul lumânărilor, fie sunetul clopotului. Traversând timpul existențial poetul smulge întrebări în binecuvântarea vârstei căutărilor: „tinerețea ca un semn divin”, flutură aripa iubirii în bucuria deliciilor cărnii, deplânge implacabila clipă a dizolvării în neant: „ Trupul, un hoit/ fără iertare/ oglindă spartă/ de propria trădare./ Lângă el/ îngerul îngândurat,/ cu suflul/ de cruce atârnat. (Vânzătorul de vise, p. 102). O metaforă fustă prin spontanietate și forța expresiei, într-o certă viziune postmodernă, amintind de E. Munch, în celebrul tablou „Țipătul”: „ În jur/ Umbre plângând/Și Eu / Cu moartea în brațe/ Râzând. (p. 102). În poezie Gavril Moisa trăiește agonia și extazul predestinării, primește cupa cu otrava dulce a trădării, imploră aripa inspirației

divine, speră în nemurire, ca în poemul „Rugă”, sub mesajul căruia se înscrie întrutotul, noul său volum de versuri(bilingv) „Vânzătorul de vise/ The dreams seller, Edit. Grinta.Cluj Napoca, 2010): „ Doamne/ Din pulberea/ Din care m-ai clădit/ Renaște-mă/ La infinit. (p. 6). Astfel, poezia structurează universul existențial al poetului Gavril Moisa, coborându-l în bolgiile Dantești, târându-l prin fauna poftelor, biciuindu-l cu vina trădărilor, ridicându-l în zborul alb al păsărilor, născându-l prin cuvântul ziditor, părtaș fior în străveziul luminii. Cerul, făptuitor, partener și martor încercărilor sale, este invocat, adus alături în suferință, implorat spre ai smulge bunăvoința distilării întru cuvânt.

Al. Florin ȚENE

În anul 1954 apar cărțile: Mihai Beniuc „Mărul de lângă drum” și „Partidul m-a învățat”, Cicerone Teodorescu „Făurari de frumusețe”, Miha Dragomir „Războiul”, în 1955; Marin Preda „Moromeții”, T. Arghezi „1907”, Titus Popovici „Străinul”, Maria Banuș „Ție-ți vorbesc, America”, Veronica Porumbacu „Generația mea”, în 1956; Tudor Arghezi „Cântare omului”, N. Labiș „Primele iubiri”, în 1957; Eugen Barbu „Groapa”, A. E. Baconski „Dincolo de iarnă”, Gheorghe Tomozei „Pasărea albastră”, Ion Marin Sadoveanu „Ion Sîntu”, Ion Vitner „Firul Ariadnei”, în 1958; Miron Radu Paraschivescu „Laude și alte poeme”, Marin Preda „Îndrăzneala” și D. R. Popescu „Fuga”, iar în 1959 îi apare primul roman „Zilele săptămânii”; în 1960 sunt publicate cărțile noii generații de poeți și prozatori: Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Ilie Constantin, Nicolae Velea, Ștefan Bănulescu, Ion Gheorghe, Ion Horea, iar Fănuș Neagu publică „Somnul de la amiază”. În 1963 apar cărțile: „Laudă lucrurilor” de G. Călinescu, „Capul Bunei Speranțe” de Augustin Buzura, (romanele acestuia sunt necitibile în ziua de azi), „Fântâna soarelui” de Eugen Frunză, în 1972 „Coborând spre nord-vest” de Vasile Sălăjan, în 1974 „Clodi Primus” de C.

Literatura în folosul democrației (4)

și democrația în slujba culturii la români, dar și în folosul dictaturii comuniste

Zărnescu etc. Această nouă generație sub motivul ideilor absonse nu spunea nimic. Era ruptă de realitățile existente, într-o perioadă când poporul roman era înfometat.

În perioada aceasta, de după 1960, Nicolae Manolescu publică articole vădit propagandistic în favoarea realismului-socialist, cum ar fi: „Tineri muncitori în creația literară contemporană” și o serie de altele în „Gazeta Literară” și „Contemporanul” unde a publicat articolul „Realism-realism socialist”. La fel ca Manolescu, Alex Ștefănescu de când a început să publice, din 1970, cronici literare în „Luceafărul”, condus pe atunci de Ștefan Bănulescu, a făcut apologia realismului-socialist și criticând fără milă lucrările care nu se încadrau în acest așa zis curent literar impus de PCR.

În a doua parte a secolului XX când în aproape jumătate din țările europene era impusă ideologia marxist-leninistă, în celelalte țări democratice, literatura, în general cultura și arta, cunoștea o înflorire democratică. Astfel în perioada de care facem

vorbire prozatorul și dramaturgul francez Marcel Aymé își publică lucrările de dramaturgie și proză în care cultivă umorul succulent, cum ar fi: „Clerambard” (1950), „Capul celorlalți” (1952), Paul Eluard, poet francez, scrie și publică „Poezie neîntreruptă” (1953), folosind un limbaj poetic simplu și familiar, vizând un raport de reciprocitate între obiect și cuvânt. Englezul William Empson în 1951 și în 1961 „Structura cuvintelor complexe” și volumul de poezie „Dumnezeul lui Milton”, poetul, prozatorul și dramaturgul german (RFG) Hermann Kasack publică „Orașul de dincolo de fluviu” (1947), „Năvodul cel mare” (1952), poetul spaniol Moreno Villa publică în 1944 „Viață dezvăluită” (Memorii).

De observat că în timp ce în țările democratice autorii își publicau din timpul vieții memoriile sau jurnalele, la noi nici-un scriitor nu a îndrăznit să le publice din timpul vieții, de teamă că vor intra în malaxorul securității.

Toate revistele din București și din țară, România Literară, Săptămă-

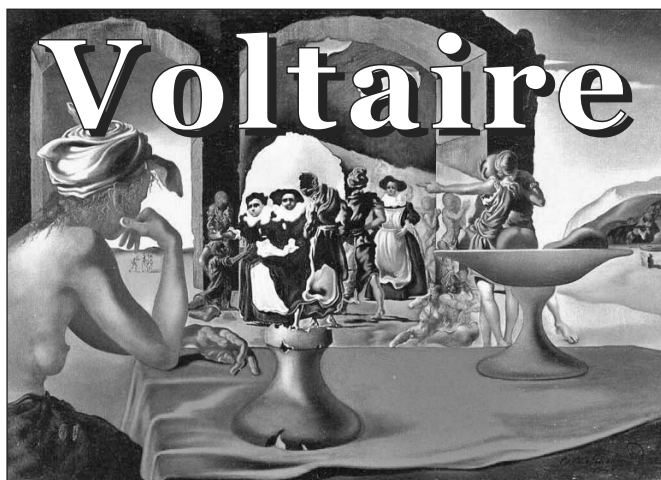

măna, Flacăra, Convorbiri Literare, Cronica, Scrisul bănățean. Tribuna, Orizont etc. aflându-se sub controlul aparatului propagandistic al Partidului Comunist, făceau apologia, nu numai prin editoriale, dar și prin literatura publicată, a regimului de dictatură. Sunt modificate poeziile și proza, de către redactori, (trimise pe adresa redacției de corespondenți), în spiritul realismului-socialist, iar când au fost la conducerea partidului și țării familia Ceaușescu, erau modificate, datate și dedicate acestei familii. Modificările se făceau fără aprobarea autorilor. Iată cum redactorii și scriitorii din redacții contribuiau și prin această metodă la implementarea unei ideologii străine poporului nostru. Cărțile majorității scriitorilor care au fost publicate în timpul dictaturii comuniste nu au fost bune nici pentru prezentul de atunci, ne mai vorbind de viitor. Mă gândesc câte păduri s-au tăiat pentru a se fabrica hârtia pe care să se tipărească aberațiile acestor scârța-scârța pe ...

Va urma

Nu sunt de acord cu spusele tale, dar voi apăra până la moarte dreptul tău de a o spune Francois-Marie Arouet, care va lua încă din tinerețe pseudonimul literar de Voltaire, s-a născut la Paris în anul 1694, în anii grei de domnie ai lui Ludovic al XIV-lea, când Franța, vlăguită de războaie, începuse să deteste regalitatea absolută.

Datorită tatălui său, care era jurist, Voltaire ajunge să studieze în cadrul celui mai mare colegiu iezuit din Paris, unde capătă o solidă cultură clasică. El nu răspunde dorinței părintelui său de a urma apoi studii juridice pentru a deveni magistrat. Îl atrăgea în schimb literatură. După câteva scrieri satirice în versuri, care i-au pricinuit închiderea la Bastilia (1717-1718), compune o tragedie Edip apoi poemul Liga, evocare a lui Henric al IV-lea, pacificator al Franței după Războaiele religioase de la sfârșitul secolului al XVI-lea. Opera lui Voltaire se impune în primul rând atenției posterității prin proporțiile ei. Ca om de litere, Voltaire a iubit mai mult teatrul, în deosebi tragedia. Tragedia lui Voltaire, deși păstrează cadrul tradițional al celor cinci acte în versuri alexandrine, de douăsprezece silabe, precum și caracterul psihologic, pasiunile omeniești-iubirea, ura, ambiția, patriotismul- servindu-i drept resorturi dramatice, are originalitatea ei. Principala trăsătură a tragediei

**Cristian Bodnărescu
Adina-Gabriela Mustăța**

lui rămâne caracterul militant. A transformat genul într-o tribună elocventă a ideilor noi, iluministe. Zaira arată cum prejudecățile religioase au curmat tragic iubirea dintre un musulman și fiica ultimului rege francez al Ierusalimului. Mahomet stigmatizează procedeele de înșelare a mulțimilor de către făuritorii de religii, preinși inspirați de divinitate. Piesa Ghebrii are numele unei secte religioase din Iran și pledează pentru o largă toleranță față de culte.

Poemele lui Voltaire sunt, la rândul lor, versificări clare și elegante ale acelorași idei. De la Pentru și Contra, expunere a deismului și până la Poemul, trecând prin Discursurile asupra omului, scriitorul dezbate problemele de filosofie și morală care-l preocupă. Din necesitatea de a polemiza cu detractorii săi, verva mișcătoare a lui Voltaire s-a manifestat și în versuri. În 1763 scrie satira Educația unui prinț – contra bigotismului de la curțile re-

gale, Marsiliezul și leul, îndreptată împotriva feudalilor hrăpăreți și Finanțele, denunțarea curajoasă a fiscalității excesive care apărea în acea vreme tocmai asupra celor mai productive pături sociale din Franța.

Un gen literar propriu secolului al XVIII-lea, pe care Voltaire l-a înălțat pe culmile perfecțiunii artistice, este romanul filosofic, ilustrare a unui adevăr, combatere a unor erori sau denunțare a unor fărădelegi printr-o povestire atrăgătoare. La Voltaire, romanul filosofic îmbracă forme variate: povestea orientală Zodig; închipuite călătorii interplanetare Micromegas ori aventuri, precum Istoria călătorilor lui Scaramentado și Candid. Doctorii prescriu medicamente despre care știu foarte puțin ca să vindece boli despre care știu și mai puțin, ale unor ființe omeniești despre care nu știu nimic. Candid rămâne capodopera incontestabilă a romanului filosofic al lui Voltaire pentru că îmbina realita-

tea respingătoare că produsul unei imaginații feerice, cu scopul de a arăta că mirajul închipuit de filosofii idealisti germani, că oamenii ar trăi în cea mai bună societate posibilă; nu este numai o iluzie dezmințită de fapte dar și o doctrină. Opera filosofică a lui Voltaire, aceea care expune direct idei iluministe, fără intermediul teatrului, romanului sau istoriei, este și ea, de dimensiuni și conținut variat. Scrierile filosofice din 1734 pot fi asemă-nate cu gen literar cu reportajul. Tratatul de metafizică este o altă lucrare filosofică de explicare a omului și a naturii. Operele istorice ale lui Voltaire se impun atât prin conștiinciozitatea documentării cât și prin concepția progresistă pentru acea vreme, despre felul cum trebuie reconstituit și înfățișat trecutul unui popor. Istoria lui Carol al XII-lea (1731), este o narațiune având în centrul ei războaiele dintre ruși și suedezi de la începutul secolului. În secolul al XIII-lea, concepția lui Voltaire despre istorie însemna un progres față de cea teologică, dominantă până atunci. În lucrările: Secolul lui Ludovic al XIV-lea; Încercare asupra moravurilor; Istoria Rusiei-interesele economice, viața religioasă și faptele de civilizație ocupă un loc considerabil. Ca și teatrul, romanul sau

**Continuare în
pagina 19**

Dincolo de tăcere - metafora

Evanghelia inimii, de Theodor Răpan

„Îți mulțumesc, Juan Ramon, pentru că m-ai învățat să merg prin viață: nici grăbit, căci „timpul va zbura înaintea mea precum un fluture”, nici încet, căci „timpul va veni în spatele meu, ca un bou blând.” Așa stând lucrurile, am ales Calea mea!”

(Theodor Răpan)

Nicoleta Milea

Adevărat este că „aflăm despre cineva ceva pentru prima dată și atât. De cunoscut, însă, avem prilejul să-l cunoaștem dacă o situație identică se repetă a doua oară, a treia oară, când capacității noastre de cunoaștere i se oferă șansa.”

Mărturisirea cunoașterii este absolut valabilă acum pentru diplomatul-poet, Theodor RĂPAN, pe care l-am aflat adolescentul de acum mai bine de 40 de ani, în prima duminică de septembrie a anului 1970, la o întâlnire a cenaclului literar pe care îl organiza, lunar, ziarul „Teleormanul”. Se citea literatură bună, se prezentau creații originale, se interpretau, se comentau. Fac această mărturisire cel puțin din două considerente.

1. Pentru a reaminti ceea ce stiu de-o viață, că „dintre numeroasele

instrumente ale ființei omenești, cel mai uluitor este, fără putință de tăgadă, cartea. Celelalte sunt prelungiri ale trupului. Cartea e altceva, cartea e o prelungire a memoriei, a imaginarului, a ființei cosmice.”

2. Pe lângă ziarul „Teleormanul” funcționa un Cenaclu Literar în care nu vârstele îi apropiau pe cenacliști, ci trăirea aleșilor în fiorul cuvântului scris. De atunci am răms cu acest cult al cărții și al creației. O spun într-un mod care poate să pară patetic și nu aș vrea să îl simțiți așa. Receptați-l ca pe o mărturisire de credință a unuia care cel mai mult dintre noi toți de atunci s-a călăuzit până la uitarea de sine în cuvântul scris.

Ca profesor de literatură, le-am spus elevilor mei, cu fiecare prilej ivit că „o formă de fericire e lectura, o altă formă e creația, în general, și creația poetică, în special”. Într-o societate în care tehnicizarea își pune tot mai mult amprenta pe modul de existență al omului și se vorbește chiar despre dispariția cărții în format tradițional, eu nu cred că va fi posibil, atâta vreme cât creatorul autentic face artă nu numai

din întruparea ideii în cuvânt, ci face artă și din ființarea grafică a textului în carte. Chiar mai mult decât atât, creatorul își invită cititorul în modul cel mai elegant, așa ca împreună să străbată universul cărții întemeiat pe corespondența viață-literatură, înțelegând esențialul: „creația este o scriitură tainică, o criptografie pe care trebuie să o descifrăm. Toate lucrurile sunt cu adevărat cuvinte, în afară de lucrurile pe care nu le putem înțelege și pe care le luăm cum sunt”.

Poetul Theodor Răpan ne invită într-un mod cu totul special la mântuirea prin exercițiul lecturii: „Vino, cititorule, vino, și ia-mă de mână! Nu te înfricoșă! Vino la umbra copacului Lumii, liniștete-te și vino să ne așezăm în iarba cea deasă de umbră, în pridvorul unui veșnic amurg, sub aerul dulce al verii eterne!”...Nu mai rămâne decât să ne eliberăm gândul de angoasa existențială și să ne umplem sufletul cu bucuria lecturii.

Nu este o surpriză a 12-a carte a poetului Theodor Răpan. După ce, la începuturi, cunoscându-l, poetul Nichita Stănescu mărturisea: „atenție, aici este uraniu”...sau „citind poeziile lui Theodor Răpan mă întorc și zic- poetul s-a născut român!”, Theodor Răpan ne-a obișnuit cu o anume periodicitate a apariției cărților sale. Între cele peste 3000 de pagini publicate, „Evanghelia inimii” (Editura SemnE, București, 2010) este o creație specială, în alcătuirea căreia nu putem intra până a nu înțelege că titlul îi este cheie, cifru și, în consecință, cititorul, amator sau exeget, în demersul interpretativ ajunge la el. Și ce altceva, mai presus de religia iubirii în care a trăit și trăiește poetul, poate însemna „Evanghelia inimii”? Crezul poetic al spaniolului Juan Ramon Jimenez, pe care îl adoră și pe care îl ia partener alături de graficianul Damian Petrescu, trăitor la Paris, i se alătură poetul Theodor Răpan care înțelege că „omul, înainte de a deveni Cuvânt, prin actul divin al creației sale este Conștiința”. „Poezia, precum Dumnezeu, nu este decât credință!”

Ideea cărții, după ce a fost sugerată în titlu, străbate întregul univers ideatic și liric, acționând ca un fir al Ariadnei, subtextual. Cele patru părți ale cărții sunt structurate corespunzător celor patru anotimpuri. Fiecare anotimp este introdus în compoziția cărții printr-o selecție sugestivă din lirica lui Juan Ramon Jimenez.

I. Primăvara: Floralia

II. „Rătăcește prin ploaie sufletul florilor”.

II. Vara: Iubitor

„Iubire, dacă pleci, rămân ruină.”

III. Toamna: Melanholia

„Pe un drum de aur se duc mierle. Incotro?

Pe un drum de aur se duc trandafirii: Incotro?

Pe un drum de aur mă duc și eu.

Încotro, toamnă?

► *Încotro păsări și flori?"*

IV.Iarna:Ultima Thule

„Nu-ți arunca, moarte, piatra în oglinda mea".

Poetul nu are numai cultul cuvintelor, ci și cultul cifrelor. Viața este una, trece fără întoarcere prin cele patru anotimpuri, care nu sunt altceva decât vârstele iubirii (cifra 4 corespunde zilei ivirii pruncului-poet în lume și în lumină), fiecare anotimp are 33 de poeme (cifra 33 corespunde vârstei hristice). Dincolo de calea destinului care impune rolurile jucate, poetul rămâne sufletul pur și etern, de o candoare inefabilă. Rotundul cărții este evident. Incipitul exprimă spiritul creatorului pregătit de jertfă: „Plâng în limba română și tac: e primăvară în cuvinte!". E gata oricând să răspundă solicitărilor circumstanței sau CLIPEI, cu o replică uneori efemeră (martori infideli ai clipei), alteori, menită să sfideze timpul cu o desăvârșire intransigentă („Din supunere oarbă, sfințească-mi-se Cilpa!"). Câtă emoție înfiorată fulgeră interogațiile care primesc și răspuns din nevoia de aflare a cunoașterii! „Poet? Nicidecum! Sunt testamentul dintâi al iubirii. Prima silabă din ultimul șopot? Nu știi! Moarte, acordează clavirul tăcerii din mine și, ajută- mă, Doamne, să trec!" Rostirea harică dar și meșteșugită aduce în prim plan bogate încărcături emoționale. „Poetul este mut, s-a dus tarotul! Să vină primăvara din- nainte! Îți sărut dreapta. Viața: Sunt Mortul din Cuvinte". La primul impuls, exegetul- cărturar este tentat să caute asocieri ale poetului cu cele mai proeminente personalități lirice. Pregătiți cu argumentele pe care ni le

pune la dispoziție chiar „Evanghelia inimii", suntem gata să contrazicem și să rostim cu fermitate că poetului Theodor Răpan i se pot alătura truditarii cu har întru credința poeziei. Estetica specială a cărții se sincronizează cu vocea lirică a poetului. Cuvântul, silaba, clipa, melanholia, tăcerea, profunzimea, metafora, neliniștea, profunzimea, metafizica, dorul, cerul, flăcările Gheenei, umbra, norii, oglinda, păsările, apa, aerul, licornul, firul de iarbă, focul, tăcerea- sunt elemente specifice universului poetic răpanian. Pe tot parcursul cărții descoperim lirismul profund, rafinat al poetului Theodor Răpan care intelectualizează expresia poetică în limba română.

Să nu credeți că ajungeți așa ușor la înțelegerea textului dacă nu stăpâniți cunoștințe ce țin de identificarea unicității stilului poetului prin bogăția lexicală, prin intuirea celor mai subtile asociații contrastante, prin frazarea amplă, uneori interogativă, alteori exclamativă, prin elemente ce țin de cultura tuturor timpurilor și popoarelor, și toate trecute prin inima reginei - POEZIA! Poetul crede cu toată ființa în CUVÂNT, îl simte cum simți o ființă cu toate ale vieții, crede în forța lui demiurgică, de aceea își asumă cu toată sinceritatea trăirii esențialul, micile și marile sensuri ale existenței. „La echinocliu smirna se preface în mucenița Nimfodora, sfânta, pe cumpene de vânt slăvesc ghindarul, din muritor sunt răspopit Cuvânt! Nu am murit! Nu am murit?". Versetele freamătă de fiorul spunerii, ca și cum ar fi ultimul timp al ofrandei.

Numai lectura „Evangheliei inimii" vă poate convinge de un fapt cert: împlinirea nevoii de reper și model literar prin opera Poetului Theodor Răpan.

Voltaire

Continuare din pagina 17

poezia lui Voltaire, monografiile și sintezele sale istorice, poartă pecetea timpului și mai ales poziția de clasă a scriitorului. Sunt opere iluminate cu idei progresiste, condamnă războiul de agresiune în scopul înrobirii popoarelor. Mai presus de toate scrierile istorice sunt anticlericale, demascând răul pricinuit omenirii de intrigile politice ale clericilor. Întreaga operă a lui Voltaire, variată ca modalități de exprimare,

se impune prin unitatea ei ideologică. În afara hotarelor Franței, scrierile lui au devenit arsenale bogate în argument împotriva despotismului și a intoleranței. Prin lucrările sale a influențat puternic conștiința multor intelectuali români din generația de la 1848, pătrunsă de ideea luptei împotriva orânduirii feudale. Voltaire este gânditorul Franței, scriitor celebru și glorie a popoului francez. Voltairismul s-a pierdut, dar Voltaire a rămas o eternă

și nemuritoare întruchipare a luptei împotriva obscurantismului și a intoleranței din Europa secolului al XVIII-lea. El s-a definit cel mai bine: Îmi place grozav de mult să spun un adevăr pe care ceilalți nu îndrăznesc să-l spună și să-mi îndeplinesc obligațiile pe care alții nu îndrăznesc să și le îndeplinească.

Exercițiu de imaginație cu Salvatore Dali

În anul 1940 Salvatore Dali realizează tabloul intitulat „Piața de sclavi cu bustul lui Voltaire dispărând" (The

slave market with disappearing bust of Voltaire). Nuanțând ideile de libertate ale lui Voltaire, maestrul realizează acest tablou reliefând o iluzie optică (privindu-l de aproape veți observa o piață de sclavi, însă de la distanță veți sesiza bustul lui Voltaire). Deci, după ce priviți pictura de pe scaunul monitorului ridicați-vă și deplasați-vă în spate cu 2 metri pentru a sesiza iluzia.

„În general, arta de a guverna constă în capacitatea de a lua cât mai mulți bani de la o parte de cetățeni, pentru a o da altora" (Voltaire)

George Petrovai

Situația României de azi este tragică, în pofida speranțelor iscate din noua configurație economico-politică a Europei: economia este incapabilă să se redreseze, fapt ce duce la deteriorarea continuă a nivelului de trai, în timp ce pe plan extern, țara a înregistrat nenumărate eșecuri (intrarea în NATO și acceptarea noastră în Uniunea Europeană sunt compensații cu efecte de durată), cu atât mai dureroase aceste eșecuri cu cât veneau după o suită de promisiuni și încurajări formulate elegant de prieteni tradiționali. Dar se știe că marele rege al omenirii îl reprezintă interesul, ori servirea lui conștiințioasă, atrage nolens-volens după sine descotorosirea de tot „balastul” ce i-ar stânjeni deplina eficacitate – sentimente, angajamente formale, relații inconsistente. Au crezut românii că dacă ei și-au deschis larg porțile țării (să iasă avuția națională și să intre multe dintre reburile lumii civilizate), Apusul va proceda la fel. Când acolo, oficialii României sfârșind în uleiul încins al prefacerilor democratice, s-au văzut opriți, politicos dar ferm, în antecamera politicii occidentale. Ulterioarele lor salturi spre împărțirile de la Soare-Răsare, n-au reușit să fie nici pe departe concludente așa cum și-au dorit din toată inima. Cel mult au arătat lumii întregi rezistența

Monarhia

un imperativ al trecutului și un posibil garant pentru viitorul României

incredibilă la tăvăleală a diplomației dâmbovițene...

Iată de ce românul chibzuiește tot mai des la fatalitatea ce trage de urechi destinul nostru balcanic și ajunge să creadă că monarhia ar fi cel mai rapid și mai eficient canal de legătură cu cancelariile apusene. Sigur că în momentul de față cei mai mulți dintre români au o părere despre instituția monarhică ce oscilează între disprețul vag (datorat neinformării ori dezinformării) și refuzul ei categoric, ce provine dintr-o detestabilă inerție de sorginte iacobino-bolșevică. Majoritatea românilor se declară satisfăcuți de actuala formă de guvernământ, chit că republica dinainte și cea de azi înseamnă experiențe dureroase pentru unii dintre ei.

Dacă la noi lucrurile ar merge bine, e cert că interesul românilor vizavi de politică ar scădea și el. Dar cum ele merg ca vai de lume, adică într-un inconfundabil stil românesc, este la mintea cocoșului de unde izvorăște marele apetit al românilor pentru politică. Cu toate că risipesc atâta timp și energie în chestiuni legate de politică, este de

mirare cât de puține lucruri juste cunosc despre monarhiile României (dintr-o ireverențioasă indolență inoculată de bolșevism?) și cât de multe amănunte neesențiale știu despre casele regale europene...

Dar nici cei mai înverșunați adversari interni ai monarhiei nu au curajul să nege rolul decisiv al instituției monarhice în formarea, propășirea și consolidarea statului român modern. Lunga domnie a regelui Carol I de Hohenzollern Sigmaringen, începută în anul 1866, după rușinoasa detronare a domnitorului Alexandru Ioan Cuza operată de monstruoasă coalitie, a însemnat dobândirea independenței în urma războiului român-ruso-turc din 1877-78, apoi un ansamblu coerent de măsuri (legi, construcții, căi ferate, înviorarea agriculturii etc), care au contribuit esențial la modernizarea tânărului regat al României. Fi-rește, avem tot dreptul să ne imaginăm că procesul de modernizare început în forță de către Cuza, ar fi înaintat în aceeași direcție și în mod sigur cu un alt entuziasm din partea țăranilor, talpa țării, cei care îl ado-

rau pe principe după reforma agrară întreprinsă și care nutreau sentimente ostile față de Ho-pânțolul, cum îi spuneau ei, ajuns la București cu mari riscuri din pricina ostilității dintre Prusia și Austria. Dar nu trebuie neglijat contextul politic internațional, asupra căruia era perfect edificat însuși domnitorul Cuza: Tânărul stat românesc avea nevoie de scutul de apărare al unei mari case domnitoare din Europa!

Înțeleapta domnie a regelui Ferdinand I, deși începută sub auspicii nefavorabile – declanșarea primului război mondial, a continuat procesul dezvoltării și afirmării României pe arena internațională: Prin voința românilor din toate provinciile, la 1 Decembrie 1918 are loc la Alba-Iulia marea Unire, act prin care se impune lumii o realitate incontestabilă – existența de drept și de fapt a României Mari! A urmat reforma agrară din 1921, adică răsplătirea eroismului demonstrat pe toate fronturile de soldații noștri țărani, și apoi

**Continuare în
pagina 25**

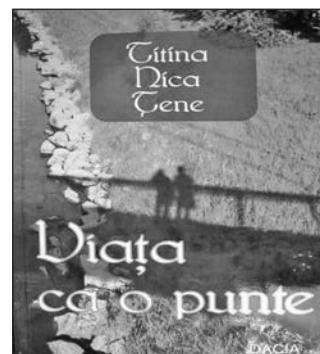
Dorina Costea

La Editura „Dacia XXI”, în Colecția DUAL, a apărut cartea „Viața ca o punte” de Titina Nica Țene - membră fondatoare a Ligii Scriitorilor Români -, cuprinzând 30 de povestiri, structurată în două cicluri: „Pietre de-aducere aminte” și „Bucuria întoarcerii în timp”. Imaginea epico-lirică a autoarei are la bază o recuzită exclusiv rememorativă. Prozele sale concise, șlefuite până la cristalizare, sunt imagini trăite de-alungul vieții, în care amintirea lucrează cu fervoare, dând la iveală lumina unor teme și simboluri dintr-un timp întunecat, dar care pentru copilul de atunci era înțeles ca frumos, prin naivitatea copilăriei, și azi reverberând în nostalgie. Stilul dens, ca o lumină, ne descoperă o narațiune cu o inteligentă regie a mișcării, iar trăirile sincere alternează între transcrierea lor într-un real

A apărut cartea „Viața ca o punte” de Titina Nica Țene

perceput de copilul de atunci și surprinderea evanescențelor. Despre o parte din aceste povestiri, cunoscutul critic literar Alex Ștefănescu scria în „România Literară”, pe bună dreptate: „Amintiri din copilărie pe care autoarea și-a petrecut-o, ca atâția alți scriitori români, la țară. Ea nu imită însă pe nimeni. Modestă, cuvințioasă, plină de duioșie, ne câștigă simpatia, tocmai prin această cumințeniea pământului”. Povestirile sunt legate între ele nu numai prin o succesiune de evenimente, începând din copilărie și până în momentul devenirii autoarei bunică, dar și prin stil, procedeu narativ caracterizat mai ales printr-un fel comun de a privi viața, fiind produsul unei acuități anali-

tice, oscilând între seriozitate și jucăușenie. Lucru observat și de scriitoarea Mariana Zavati Gardner, din Anglia: „Am savurat cartea de povestiri a talentatei Titina Nica Țene din Cluj-Napoca. M-a impresionat prospețimea limbajului și am rămas cu dorința de a citui mai mult (...) talentul didactic al autoarei se simte în limbajul copilei, care are o altă înțelegere privind sensul cuvintelor comparative cu adulții, mereu preocupați cu muncile epuizante de la sat. (...)”. Prozatoarea nu pare deloc străină de un anume clasicism al meditației și rememorării, trăsătură vizibilă în efortul de a sonda trecutul prin adâncimile stărilor și sentimentelor fundamentale. Despre acest fapt scriitorul și

editorul Ioan Miclău din Australia scrie: „Opera scriitoarei Titina Nica Țene este întradevăr prodigioasă, deosebit de variate teme alese, șlefuite până la strălucire. Poezia doamnei Titina are, cum este și natural, un specific propriu, de fapt acea lege pe care o pronunță clasicul B.P. Hașdeu, asemuind literatură română cu o câmpie unde e loc suficient pentru fiecare floare cu mirosul și culorile ei”. Remarcăm ținuta grafică deosebită a cărții, așa cum ne-a obișnuit Editura DACIA XXI, și coperta semnată de Ovidiu Tomoiag în care regăsim o fotografie făcută de scriitorul George Roca din Australia.

Dervișul plin de dor

de Mihai Ardeleanu

Sunt umilul derviș al lumii stătute,
Ce se-nvârte cu rochia-i de in murdar,
Într-un cerc fără de capăt și rotiri mărunte,
Sunt inimă de circ într-un haos de bazar.

Mă-nvârt fără rost într-un sens fără de sens,
Sunt un derviș amețit de atâta mișcare,
Sunt o picătură ce se formează-n condens,
Iar oasele-mi se rup de atâta apăsare.

Sunt prins de metafizica atâtor întrebări fără răspuns,
Picioarele îmi dansează ca un zbor pe podea,
De atâta rătăcire păgână mă simt impenetrabil și străpuns,
Inima mea este mototolită și aruncată-n boccea.

Sunt un fir de praf într-un uragan nemăsurat,
Mă agăț de propriile mele cioburi de rocă spartă,

De rămânem împreună nu vom fi un rost dărmămat,
Ci arătăm că încrâncenarea, de a fi, este o artă.

Sunt păgân și rătăcesc pe al cercului zbucium nesfârșit,
Mi-e dor de Fiul Adevărului ocrotitor al vieții împlinite,
Plăcerea păcătoasă din tobele lui Lamah, mi-a zădărnicit
Împletirea în țesătura vieții a clipelor sfinte și fericite.

Sunt rătăcitul derviș într-o lume nebună,
Ce se-nvârte într-un soi de ritual bizar,
Haraciul m-a rupt de glia mea străbună,
Copil fiind, ca derviș am fost vândut în bazar.

M-am rotit cu privirea după țărâna ce m-a născut,
Căruța nemiloasă, de plai m-a îndepărtat,
Și de-atunci mă tot rotesc fără de somn în așternut,
Dorul de-ai mei m-a făcut să mă-nvârt ne-nctat.

Sunt derviș și mă rotesc amețit de atâta dor nesfârșit,
Ei cred că sunt sfântul lor, de Alah veșnic cugetător,
Dorul de Fiul Adevărului este în inimă fier înroșit,
Ce se răsucesce ca și dansul dervișului... amețitor.

Duminică, 1 mai 2011,

S-a desfășurat cea de-a XII-a ediție a “Zilei României” pe Broadway

Lia Lungu

Ocidentalismul românesc, se manifestă de peste două decenii, după ieșirea din marasmul comunist, sub diverse forme, în diverse spații geografice unde trăiesc românii. În „micile Românii” risipite în lume, românii dinafara granițelor, reușesc de cele mai multe ori prin eforturi colective să se prezinte lumii frumos și demn.

Unul dintre cele mă grăitoare exemple este „Ziua României pe Broadway”- New York. Ajuns la cea de a XII-a ediție, festivalul se desfășoară în fiecare an în primul weekend din mai. Duminică, 1 Mai 2011, orașul New York, în aria recunoscută sub numele - Districtul Financiar, a găzduit pentru o zi România în prezentarea sa cultural-artistică. Binecunoscuta arteră Broadway, coloana vertebrală a marelui oraș, s-a închis pentru traficul obișnuit între strada Fulton și Battery Park, pe o lungime de peste zece străzi și a fost decorată cu drapelele celor două țări, baloane în culorile tricolorului românesc, standuri și o scenă postată în

fața somptuosului Muzeu Ameridian. Timpul a ținut cu noi, o zi frumoasă de primăvară, ne-a adus împreună în număr mare. Românii au venit chiar și din îndepărtatul Detroit, sau din Washington DC, Boston, Connecticut, precum și din statul vecin New Jersey. Au venit și oaspeți de acasă, care au ținut prin propriul efort să fie aproape de frații lor trăitori pe continentul american.

Așadar, din țara au venit atât artiști cât și oameni politici. Au fost prezenți: Excelența Sa Simona Miculescu, ambasadora României la ONU, Ministrul Mediului Laszlo Borbely, consulul general al României la New York, domnul Marian Pârjol, deputatul PDL Mircea Toader, deputatul în Camera Reprezentanților

pentru românii de pretutindeni, Mircea Lubanovici. Artiști îndrăgiți din țară sau alăturat artiștilor și cântăreților români care trăiesc în New York. Este vorba despre duetul pop-opera, Romeo & Iulia Solero și prezentatoarea Mihaela Șerban, creatoarea proiectelor „Gale pentru România”. Cei deja amintiți, împreună cu interpreta de folclor Lia Lungu, cântăreață Natalia Sandu, Duo Internațional - Mirela & Niki, cântăreață Ani Stânciu, clarinetistul Mihai Donca, solistul Tony Cortez, au făcut din Ziua României, un moment memorabil al acestei ediții.

Spectacolul s-a desfășurat pe parcursul a șapte ore, cuprinzând atât momente folclorice cât și muzica veche românească și muzica clasică, în formă modernă

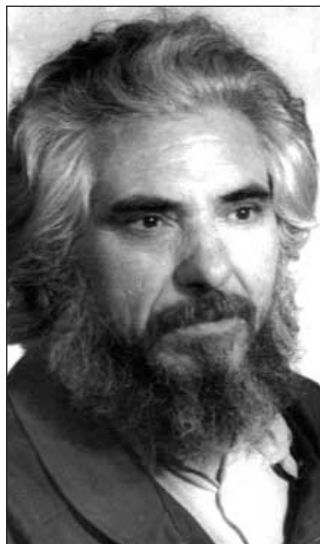
de pop opera. Mihaela Șerban a fost liantul care a rotunjit spectacolul scenic, atât prin apria sa decorativă, cât și prin ineditul prezentării. Show-ul a avut momente foarte înalte prin executarea impecabilă a repertoriului classic de către duetul Romeo & Iulia Solero, aplaudați și bisaiți îndelung, sau prin cântecele din deschiderea spectacolului-intitulat „Cântece de Neam și Țară” unde, fiecare dintre artiștii prezenți, a interpretat un fragment muzical dedicat României:

- Lia Lungu - De la Dunăre la Sena, Ce noroc să fim romani
- Mirela & Niki - Eminescu
- Romeo &

ZIUA ROMÂNIEI PE BROADWAY - NEW YORK 2011

George Peagu

- Noroc, Ioane!
- Noroc, Mitică!
- Ei, cum îți merge, Ioane?

- Merge și nu prea merge... dar să știi că Dumnezeu nu doarme!...

- Ei, nu mai spune!... Cum ai constatat că nu doarme?

- Simplu de tot... Uite, de exemplu, astăzi mi te scoase în cale pe tine.

- Și ce importanță are asta? Ce legătură are insomnia lui Dumnezeu cu întâlnirea noastră?

Ion și algoritmul

**Fragment din volumul
„La drum cu un înger”**

- Păi, uite cum stă cazul: de două zile mă frământ să aflu ce înseamnă algoritm și nu e chip. Ascult la radio cât pot, degeaba; citesc prin ziare (când am timp), nu aflu nimic. Bag samă că nici ei nu prea știu.

- Păi, să știi și tu, Ioane, că nu oricine poate să știe ce este un algoritm...

- Și de ce, mă rog? Ce, e secret de stat?

- Hmmm! Mai mult... păi, tu crezi că oricine poate să ajungă miliardar peste noapte? Ori

asta nu se poate. Uită-te și tu la cei ce vorbesc la radio și la televizor de algoritm, toți sunt miliardari. Toți s-au înfruptat din stupul pe care l-ai umplut tu și alții ca tine. Ei au luat ce-a fost mai bun în stup, iar unora ca tine nu le-au rămas nici doagele. Asta înseamnă politică, Ioane. Iar cine se apucă de politică trebuie să știe matematică, dar în același timp să și mintă. Or, unul ca tine nu știe nici matematică, nu știe nici să mintă. Și dacă vrei să te lămurești

mai bine, ia și tu trenul și pleacă pe undeva, pe la țară. Și unde ai să vezi o casă mai nouă, mai arătoasă, aceea e făcută cu algoritm. Și cu cât e mai mare, mai luxoasă, cu atât stăpânul știe algoritmul mai bine.

- Și ce e de făcut în cazul acesta, Mitică? Văd că tu le dibuiești bine, nu glumă...

- Nu mai e de făcut nimic, neică! Poate numai să te bucuri când cade câte un avion, îmbrâncit de Dumnezeu, de pe cer, care să nimească pe câte o vilă, dacă Dumnezeu nu doarme, cum zici tu. Că fiarele dracului umblă pe cer de-o vreme, ca muștele, ca țânțarii. Și plimbă averile peste granițe, se mută unde la convine.

- Dar eu mă gândesc că poate s-or sătura și ei odată și ne mai lasă și pe noi să trăim.

- Asta s-o crezi tu. Omul cu cât e mai bogat, cu atât vrea mai mult.

► Iulia - De la Nistru pân' la Prut

• Natalia Sandu

- Noi suntem Români

În final, vocile reunite ale artiștilor prezenți au interpretat faimosul cântec „Așa-I Românul”. Recitalurile susținute de fiecare dintre interpreți ne-au purtat prin toate zonele țării, din Banat, Oltenia, Ardeal, Moldova, până în Dobrogea. Un moment inedit a fost cel al prezenței în public a cunoscutei interprete de folclor Florica Bradu, care a fost invitată în scenă de către subsem-

nata și care a susținut un recital surpriză, dar și un duet Florica Bradu-Lia Lungu, cu o suită de hore în care au jucat mulți dintre cei prezenți. Ansamblul de copii și tineret al Clubului „Banatul” din New York au adus la festival frumusețea jocului românesc, păstrat aici la mii de kilometri de țară prin respectul acordat folclorului de către bănașenii din America. Instructorul ansamblului este Ani Stânciu. Dintre oaspeții din țară a fost prezentă și scriitoarea Rodica Lupu,

invitata Festivalului American de Poezie (în limba engleză!) de la Los Angeles.

Cuvântul de salut al organizatorului, domnul Ștefan Minovici, a fost o scurtă trecere în revistă a celor douăsprezece ediții, și o prezentarea a greutăților financiare pe care acest festival le comportă. Ștefan Minovici împreună cu prezentatoarea acestei ediții, Mihaela Șerban, au invitat în scena oficialitățile prezente: Excelența sa, Ambasadorul României la ONU,

doamna Simona Miculescu, domnul Consul General al României Marian Pârjol și vice-primarul New Yorkului, Elisabeth Daly. Aceștia au adresat salutul lor compatrioților noștri... și prin noi României.

Președintele festivalului, domnul Ștefan Minovici și soția Cristina Minovici, organizează acest eveniment, în memoria înaintașilor lor, vestita familie - Mina Minovici și din respect și dragoste pentru neamul și țara în care s-au născut - România.

Gheorghe Palel

Corul vorbit al corăbierilor din Ahaia: Cu vântul bun am revenit în Argos cu vântul bun, Pentru serbări. E mare bucuria pentru serbări, Petreceri mari vom face și mari jertfe pentru cei mari, Vor aduse zeilor ce-n lupte Ne-au ajutat și-am obținut victoria ne-au ajutat.

Corul vorbit al sclavelor elene: Lui Argos Agamemnon și Casandra cu bine au ajuns! Sclava spunea că pentru moarte vin aici. Dar nimeni această profeție n-o credea!

Scena a III-a

În sala mare a palatului Atrizilor din Argos. De afară se aude zarva pricinuită de entuziasmul norodului cu prilejul întoarcerii lui Agamemnon.

Egist, Clitemnestra, Agamemnon, Casandra, sclavi

Agamemnon nu a intrat încă în palat.

Egist: Atît de mult îl îndrăgesc aheii că mi se pare foarte grea ncerarea de a-l ucide. Și va trebui! Că dacă află că ne dragostirăm în lipsa lui, să știi că ne ucide.

(către Clitemnestra): Iubita mea, insuflă-mi tu curajul) de a-l lovi exact atunci când trebuie ca să-l răpun din prima lovitură. Poate am greșit față de el, dar mîna nu trebuie să-mi tremure o clipă. Dar suntem vinovați față de

Agamemnon (12)

dânsul.

Clitemnestra: Dar el? El n-o aduce pe Casandra? O vrea sămpart cu această sclavă patul! Nu-i e destul că mi-a jertfit fiica și cît mai vrei iubitele să sufăr? Nu te gîndești? Ucide-l! Vei fi rege!

Egist: N-avea nici o-ndoială. Îl voi ucide. Pumnalu-mi nu greșește niciodată. Mi-e otrăvită inima de ură, dacă de tine s-a atins vreodată e-ndeajuns motivul. Vreau să moară să nu-l mai știu, să-î văd cum o să piară din calea lungă a fericirii noastre să-l ducă peste Styx bătrînul Caron.

Clitemnestra: Așa te vreau. Învîgătorul Troiei va fi învins de tine; de îndată ce va veni și va intra în baie vom arunca o plasă peste dînsul și-l vei înjunghia. Îți las hatîrul, de a-l răpune. Sîngele să-i curgă și viața iui, ce nimănui nu-i trebuie să-i părăsească sîrvtul de războinic...

Egist: Electra și Oreste or să afle?

Clitemnestra: Dar n-au aflat și despre Ifigenia?

Egist: Să fim atenți să nu bage de seamă, deci să-l întîmpinăm cum se cuvine că iată-l: preaslăvitul Agamemnon!

(Agamemnon intră falnic, însoțit de Casandra înconjurat de oșteni și sclavi).

Agamemnon: Cu bine v-am găsit! Vă țină zeii mult timp în viață, sănătoși și veseli, aceasta vă doresc! Viteazul Egist de bună seamă te-a avut în pază așa cum îl rugasem la plecare...

Clitemnestra: Îi datorăm numai recunoștință, promisiunea dată și-a ținut-o și-n felul ăsta mai ușor răzbit-am prin îndelunga noastră despărțire deși în lume nimeni nu-i ca tine și nu putea să te înlocuiască. Aceasta e Casandra cea frumoasă cu care trebui-va să-

mpart patul?

Egist: Fiți bună, prea mărită Clitemnestra și înțelegeți că această sclavă pe care o aduce Agamemnon ca pe-un trofeu al cuceririi Troiei nu va dormi în patul dumneavoastră.

Agamemnon: Așa-i cum spune Egist. N-avea teamă, dinte femeii în toată lumea numai pe tine te iubesc. Îmi ești soție și frumusețea ta pe orișicine l-ar subjuga iar sora ta Elena a dus atîta lume în războiul din care, în sfîrșit, mă-ntorc la tine și pururi lăudați să fie zeii această sclavă ce îți stă în față e mărturia vie a izbînzii!

Casandra: Trufașă doamnă, într-adevăr sunt sclavă, dar fiică sunt de rege. Și mă crede că nici nu mi-aș dori a-ți fi alături și mai degrabă aș alege moartea decît să-mi spurc făptura și să-mi caut culcuș în inima ta crudă și vicleană, îți știu prea bine gîndurile rele și le-am tot spus, dar nimeni nu mă crede, eu singură știu doar că aveți în suflet otravă cîtă n-ați păstrat în baie.

Clitemnestra: Ce baie?! Ce otravă?! Crezi că dacă alături de bărbatul meu venit-ai, cuvine-se să-mi vorbești astfel? Ești sclavă și ești amanta lui, o știu prea bine.

Casandra: Greșiți! Vă jur pe zei că regele Agamemnon nu s-a atins de mine. M-a luat sclavă ca să se laude în Argos cu victoria și ca să se răzbune ca Elena a fost ascunsă în cetatea noastră!

Clitemnestra: Numai venin pe gură ai, și vorba e prea cutezătoare pentru o roabă!

(strigă aprigă): Treci în genunchi și roagă-mă să iert tot ce ai vorbit aici de când venit-ai!

Casandra: Aceasta n-o voi face, prea slăvită! genunchii mei nu s-au plecat vreodată și nici în fața voastră n-o vor face.

Liana Saxone-Horodi

Concertul culorilor

Motto: „(...) regăsim în tablourile Lianeii, alături de un lirism viguros (paradoxală asociere) și un temperament expresionist”.

Dr. Dorel Schor

Roni Căciularu

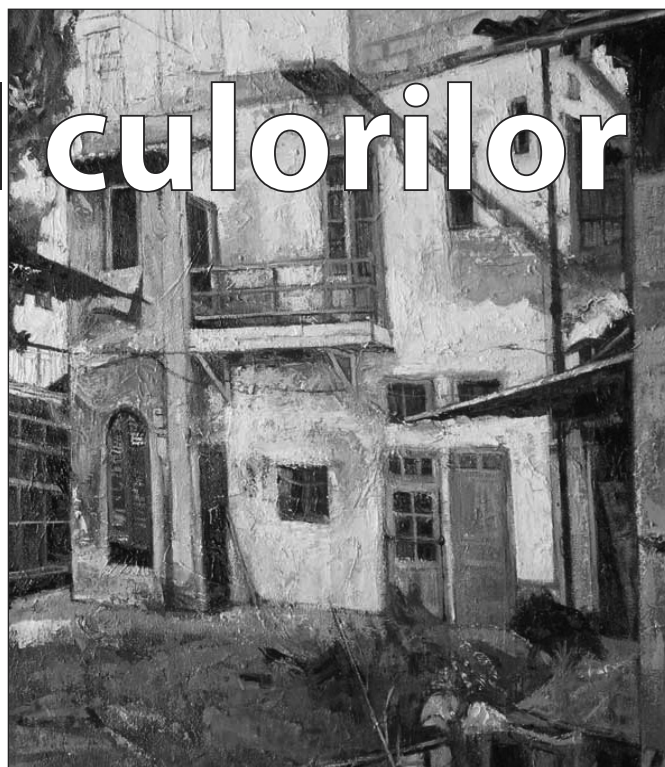
Un artist plastic de autentică valoare. De mare valoare! Ca și mulțor altora, pictura Lianeii Saxone Horodi îmi vorbește cald și frumos, puternic și cu ecou. Îmi încântă sufletul, mă urmărește, pătrunde cu mine în casă, în șoapta ascunsă din inima mea...

Din când în când artista îmi mângâie sufletul cu pânze de ultimă oră. Așa s-a întâmplat și recent. Picturi din „a doua viață”, cum le zice ea. O înțeleg prea bine. A trecut o operație „cu inima pe masă”, adică s-a întors „de dincolo”. Ca și mine, de altfel. Cine a trecut prin așa ceva vede lumea cu mai multă intensitate, cu mai multă înțelepciune. E mai fermecat de oamenii și de lucrurile din prejmă. Este tot același om, dar parcă are o nouă valoare. E tot el, însă deasupra sinelui său... Așa mi se par și unele dintre aceste din urmă creații ale artistei.

Dintre noile ei picturi mi s-a lipit de suflet și cea cu un perete vechi, de casă obosită, o fațadă din vremuri de pe când eram copil, chiar dacă modelul este aievea în alt

timp, în alte locuri. Perete scrojit, cu multă patină a timpului, cu locuri în care tencuiala a lăsat loc cărării de cărămidă din spatele varului cândva curat și proaspăt. Casă de oameni nevoiași, poate de mahala, dar cu tot ce trebuie la vedere, ca să arate în rând cu vecinii. Sub modestul umbrar cu frunze și ciorchini, ușa de lemn vopsită în albastru trecut, cu nuanțe, cu degradeuri și cu mânerul ruginit, e închisă. Uneori simt în mine o parte din trecutul dat uitării, și mă gândesc că poate sub o astfel de ușă e bine închisă și această umbră de lumină... Fereastra cu obloanele albastre, de asemenea e închisă și nu lasă la vedere vreun chip de față visătoare, ori de ori ce fel. Nici mușcate roșii. Nimic. Obloanele sunt bine încuiate și nu-i semn de viață. Se vede în fața casei și o țevă de apă, ce nu duce nicăieri. A fost desfăcut robinetul și-i rămasă fără rost, întreruptă din utilitatea ei. Trecerea timpului, nostalgia trecutului, durerea clipei care a fost...

Această temă o regăsim la artista haifaiană

nu o dată, cu putrnice rezonanțe și minunat realizată. Altă dată, într-un tablou de 80 X 60 întâlneam aceeași temă la o altă fațadă de casă, tot fără locuitori, părăsită, având de asemenea zidul grunțuros și obosit de vreme. „Vreme vine, vreme trece/ Tu rămâi la toate rece” – dar uite că nu-i așa, nu-i cum vrem, poate Poetul, conștient de nemurirea sa, se îndemna astfel, frământat și el de dialogul timpului cu noi înșine, dar artista, și alături de ea și eu, ca și desigur atâția alți privitori ai poemelor sale din uleiuri colorate, artista nu poate și nu-și propune a fi „rece”, indiferentă, la măcinarea diurnă și definitivă a materiei și a sufletului. Ce poți face? Doar să pui un pic de culoare, doar să încerci să oprești clipa, s-o prinzi pe pânză, să rămână mai mult, poate mult mai mult. În penelul optimist al Lianeii Sa-

xone Horodi există o zbatere dramatică și un surâs înțelept, binevoitor, condescendent și triumfător asupra unei tristeți ascunse bine. Liana Saxone își propune să fie cum este – caldă și sensibilă la imperturbabila trecere de timp, de case, de oameni, notându-și, notându-ne, sentimentele și gândurile, pe pânzele-i de farmec pline.

Liana Saxone Horodi m-a făcut să mă întâlnesc (printre altele) cu trecutul, cu farmecul amintirii unor existențe ce nu mai sunt și nu vor mai fi... Greu de pus în cuvinte lumina și umbrele culorilor pictoriței. Dar meșteșugul și talentul ei înfloare, aduce lumi ascunse în prim planul lumii, în straturile sensibile ale sufletului și minții. Ușa asta albastră, din recentul tablou din „a doua viață”, m-a făcut să redeschid și ușa pe care e scris, în ►

► internet, numele Pictoriței. Am pătruns într-un univers viu. Și m-am „plimbat” din nou, prin universul artistic, de lumină și încăntare, al Lianeii Saxone. M-au asaltat gânduri, bucurii, mi-au venit în minte versuri, apoi parcă am auzit o doină, sau un cântec de „cleizmer”. Și-l ascultam pe Mirel Reznice, marele violonist tot originar din România, cu „A idişe mame”, sau cu „Ciocârliă” ori melodii din Ardeal, având rădăcini ascunse în copilăria și tinerețea lui... Mi-am reamintit apoi că, mai demult, la Institutul Cultural Român din Tel Aviv, am văzut îndeaproape unele din tablourile Lianeii Hirodi Saxone. Albul, albul tablourilor, albul și o trai-

nică și frumoasă îmbrățișare a unor culori, împreună cu o forță deosebită ce se degajă din pânzele acelea, m-au urmărit lăuntric, m-au implicat și m-au rechemat.

Am desprins din nou, și am notat și atunci, energia vulcanică a Lianeii Saxone Horodi, ca și plăcerea ei de a întinde uleiul cu pricepere și patimă pe pânză, plăcerea ei de a-l pune gros, ca să spună bine, puternic și diafan, un „ce” anume ce-l are numai ea de spus. Negrul din contururi, din desen și albul de pe lîngă și din interior și nuanțele de culoare, armonice privindu-mă, în tonuri și asocieri de o rară frumusețe, vorbesc degajat și spun mult. Avem de-a face cu o înțeleaptă înțelegere a vieții, trăită nu fără drame

și tragedii, dar pe fondul unui puternic crez optimist care, alături de un talent viguros, îi dau pictoriței o superioritate de demiurg, o minunată putere de a recrea lumea, după legi secrete și specifice; o lume înălțătoare și derizorie și sfântă pentru că există, sfântă pentru că se trece. Vizitând-o pe internet, văzându-i creația din cea de-a doua viață, amintindu-mi de Expoziția ei pe care o păstrez în suflet cu căldură, ei bine, revăzându-i picturile, am simțit din nou tăria ei de om conștient că e menit a sfinți clipa pe care o trăim, oficiind cu pensula și cu uleiuri colorate, transmițându-ne astfel viață, freamăt și bunătate. Am simțit, printre crengi de copac fără frunze, înălțate spre

speranță (ca să dau doar un exemplu, referindu-mă la tabloul „Ramuri”) viața cotidiană din interiorul unui bloc de locuințe (aflat mai în spațe), viața cu toate ale ei, desfășurată normal și efemer, dar și o mahnire demnă și ascunsă și încrezătoare în ce-i bun și cu adevărat uman, o mahnire trecută, sugerată doar, pentru cei ce știu ce e tristețea. Am simțit, apoi, din nou, decrepitudinea caselor vechi, am simțit, am auzit parcă, și o melodie duioasă, dinnauntru, nostalgică, cunoscută și totodată nouă, cântată în culori frumoase, la viora vieții noastre, care ar putea fi, dacă vreți, paleta pictoriței din Haifa...

Liniște, vă rog! Liana Saxone Horodi „cântă”!

Monarhia...

Continuare din pagina 19

moderna Constituție din 1923, fapte legislative de maximă importanță, ce au asigurat dezvoltarea impetuoasă a României până în anul 1938.

Domnia regelui Carol al II-lea a fost mai puțin fastă, atât datorită caracterului său nestatornic, cât mai ales contextului internațional din preajma celui de-al doilea război mondial, context favorabil dictaturilor, dar cumplit de nefavorabil României ciopârțite. De subliniat că dictatura lui Carol al II-lea a venit mult după febra dictaturilor de care a fost cuprinsă întreaga Europă.

Domnia tânărului rege Mihai I, tescuită între dictatura autoritarului mareșal Ion Antonescu și fioroasa dictatură comunistă, în

plin avânt după invadarea României de către ruși, a fost prea scurtă și nefericită pentru a putea atinge mărimea celor 13 ani de domnie ai regelui Ferdinand, cu toată asemănarea la fire, inimă și nobile intenții dintre bunic și nepot.

Cu toate astea, insurecția armată de la 23 August 1944 rămâne un act de mare curaj și responsabilitate, grație căruia – cu toate neajunsurile sale, s-a pus capăt regimului autoritar al mareșalului, iar România a întors armele împotriva nemților și aliaților lor. Din păcate, jocurile politice de culise (întâlnirile dintre Stalin, Roosevelt și Churchill) n-au ținut cont de bunele intenții ale regelui, ele (aranjamentele de culise în ceea ce privește stabilirea sferelor de influență) bătându-și amarnic joc de speranțele românilor.

Dar mă rog, ce ar putea face instituția monarhică în nelineștita și contraproductiva Românie de azi? Deoarece regele domnește, nu guvernează, doar el ar putea să realizeze ceea ce se dovedește a fi peste puterile unui președinte, oricât ar fi acesta de echilibrat și bine intenționat: Să se ridice deasupra disputelor dintre partidele politice, să netezească asperitățile politico-sociale și să unească energiile într-un efort național de relansare economică. Iar pe plan extern, doar monarhul ar reuși de îndată să asigure mult necesara noastră credibilitate, atât prin stabilitatea politică internă, cât mai ales prin garantatele și convingătoare înrudiri dintre casele regale. Nu-i ilustrativ în acest sens exemplul oferit de Spania, redevenită monarhică după „joaca” de-a republica și dictatura franchistă?

**Mircea Horia
Simionescu**

ASPRENAS Asprenas Nonius, în Suetoniu (Augustus).

ASTARTEEA „Traversează grăbită purtând coșul încărcat cu târgu-
ieli. Tropăie pe scări după ce a trântit poarta. Bate cu piciorul în ușă. Un câine mic, nevăzut, protestează. O întâmpină maică-sa, venerabila doamnă Solomon:

- Ah, în sfârșit, iată-te! A explodat primusul, Astarteea!" (Aldous Raft)

ASTRA S-ar zice că este masa de comandă a unei centrale termice foarte bine puse la punct, dar are rochie și zâmbește. **ASTRA DR.:** femeie de o deplină seriozitate, fără a atinge ridicolul. Era profesoară de matematică, foarte stimată pentru claritatea expunerilor. Probabil fusese dintre acele eleve și studențe care nu pierd vremea și care, descoperind repede rostul lucrurilor de pe lumea aceasta, se conformează cu abilitate imperative-
lor sociale devenind, pe rând, fete conștiincioase, iubite harnice, mame

Dicționar onomastic (16)

pricepute, gospodine sânguincioase, neașteptând nici o singură clipă răsplata sau o plăcere la preț scăzut. Din această categorie se ridică savantele, activistele de Crucea Roșie, personalitățile feminine de seamă. Devin repede văduve, printr-o tulburătoare lege a firii.

ASTRA G. Pleca în zori la școală, asculta, la tablă, o duzină de nătărași, urechea o jumătate de duzină de nătăngi și lăuda un copil precoce, dar debil. Alerga la consiliul profesoral și reușea să-și impună punctul de vedere. Acasă, la ora prânzului, era gata cu trei feluri de mâncare și prăjitură, îngrijea doi copii nebunatici, le supraveghea studiul. Ținea conferințe, cânta la pian, juca tabinet și șah cu soțul și bunica, pleca zile întregi în delegații și inspecții, făcea croitorie în casă și organiza simpozioane în cartier, mergea la cinema, se pasiona după cărțile de biografii și, se pare, era o amantă reușită a soțului ei. Femeie pragmatică, prototip al eroinelor după care se dădeau în vânt, cu ani în urmă, toți ziariștii țării.

ATANASIE Nume de talc cenușiu, obositor, obositor... **ATANASIE Z.** „La papagalul de aur, încălțăminte, marochinărie. Cel mai ieftin, mai durabil, mai șic!" Pe

firma albastră, cu litere poleite, era pictată, într-una din extremități, o pasăre diformă ce trebuia să închipuie papagalul de aur și care era, de fapt, scorpion, găscă solzoasă, ornitorinc. **Atanasie Z.**, bărbat prezentabil, cu mustați, burtă și ceas de aur (ca în fotografiile începutului de secol), stătea pe un scaun negru, sub firmă, și ore întregi răspundea salutarilor. Visa să fie pace și prosperitate.

Au trecut doar două decenii și tabloul acesta, impresionant la vremea lui, ne provoacă zâmbetul și, poate, disprețul. Nu mai putem cuprinde nici una din dimensiunile lui...

Vor trece încă puțini ani până în ziua în care și îndeletnicirile, îngrijorările, preocupările noastre de azi vor apărea tot atât de lipsite de înțeles. Tremur adesea pentru soarta idealurilor și pasiunilor care ne congestionează astăzi.

ATIA „Am citit în cărțile lui Asclepiade Mendes Despre lucrurile divine că Atia, mama lui Augustus, venind la un sacrificiu solemn în onoarea lui Apollo, noaptea târziu, și-a așezat lectica în templu și a adormit, pe când celelalte matroane s-au întors acasă și că, deodată, un șarpe s-a suit la ea în lectică și apoi, după puțin timp, a dispărut,

iar ea, trezindu-se, s-a purificat ca și cum s-ar fi ridicat de lângă soțul său; că imediat ea căpăta pe cap o pată în formă de șarpe, care niciodată n-a dispărut, încât a fost nevoită să nu mai apară de aici încolo niciodată la băile publice... Aceeași Atia, înainte de a naște, a visat că măruntaiele ei erau urcate spre stele și cuprinseseră pământul și cerul." (Suetoniu: Augustus)

AUGUST „Într-una din serile acelei primăveri ploioase, August Pretorian îmi bătu în ușă. Era foarte palid. Fusese alungat de părinți, după ce aflaseră isprava de la mănăstire. Îl privii o clipă în lumina care, trecându-mi din spate peste umăr, îl învăluia într-o aureolă înjumătățită. Fulgerător mi se descoperi întreaga esență: era, neîndoios, din categoria acelor oameni care, ieșind eroic din schema lor de copii, săvârșesc fapte ce răspândesc pentru o clipă panica sau admirația, dar care, la prima împotrivire a lucrurilor, recad în biografia lor de anonimi.

Ecourile crimei se stinseseră în el. Priveam cu seninătate, la masa mea, pe unul care fusese." (Felix Roccusi: Epica)

Va urma

Dorel Schor, Israel

Un prieten artist plastic mi-a recomandat-o pe Talma Eshdat, despre care spunea că este o pictoriță bună, pe care o caracterizează sentimentele calde și ideile curajoase, novatoare. Aceasta presupune nu numai talent, ci și ambiție și vocație, înseamnă timp și energie, mai cu seama atunci când ocupația de bază este cu totul alta.

Talma a trăit în România până la vârsta de 14 ani când a emigrat în Israel. A fost o vreme într-un chibut, a învățat la gimnaziul ebraic din Ierusalim, apoi a studiat engleză și limbile de origine latină. Interesant este faptul că devenind profesoara de limbi străine, ea fiind implicit poliglotă, a simțit nevoia să se exprime și în limba universală a formelor și culorilor. Evident, a învățat cu răbdare desenul și pictura, i-au prins bine și îndelungatele șederi la Paris în anii sabatici.

Pictura Talmei Eshdat este foarte personală. Regăsim în ea trăiri și evenimente, drame și bucurii, confluente între literatură și plastică, interferențe de stiluri, căutări permanente. Viziunile optimiste, de o largă respirație calmă, din unele peisaje, se încarcă de tensiuni revelatoare, în altele... Viziunea senină impresionista dintr-o pânză se modifică radical în alta, în care abordează dezinvolt abstractul. S-ar spune chiar că artistă iubește expres-

Talma Eshdat, inevitabil sentimentală

TALMA ESHDAT

sionismul abstract care-i permite să se rupă temporar de realitate, dar o obligă să revină curând în tuse energice, cu multă culoare și vigoare.

Dar și în abstract se regăsesc contururi figurative că, de exemplu, într-un reușit „Autoportret” sau în „Triptic”, tabloul relizat cu îndâr-

jire, într-o cromatică iradiantă și tăieturi aproape chirurgicale.

Lucrările poartă pecetea autenticității și în seria de tablouri intitulată „Pereți”, preluare a unei teme interesante, graffiti în cuvinte și imagini. Subiectul invita la tehnica binecunoscută a colajului, dar Talma refuza orice facilități, preferând exprimarea grafică, cu discrete elemente narrative. De data aceasta artistă, care nu părăsește culoarea, da o șansă preferențială liniei, care construiește formele în planuri largi, libere.

Am selectat câteva pânze, în intenția de a prezenta diversitatea tematică și de stil a pictoriței. Există totuși ceva comun în lucrările ei, compoziția echilibrată, prioritatea pentru calitatea texturii, bogăția cromatică, juxtapunerea tonurilor. O linie specifică subliniază plasticitatea formelor. Cromatismul viu dar echilibrat, precum și viziunea inevitabil sentimentală ne recomandă o persoană optimistă, cu un tonus creator pozitiv.

Poeme de George Filip

Montreal

Autograf

a mai rămas ceva pe dedesubt
din lânzezeala flămândului fruct
și hiena din turbarea sângelui meu
s-a înecat în acel infestat eleșteu.

arhanghelul plecase cu vaca s-o pasacă
sau s-o-nvețe cum să ne renască,
ori cum - poteca cea veștedă
părea prin grundișuri mai netedă

numai că dintr-o cărămidă
mi-a sărit sub plaivas o omidă
care - și ea - cu două capete,
dorea, ca larvele, să se lapede

și m-a mușcat de mână cu care scriam.
vai...prin oglinzi ce tânăr eram;
cel mai locotenent din veacul tango
acordat mie - de Brigitte Bardeau.

dar trupul meu vechi mereu mă înjură
dintr-un album cu copro-cultură
și din tuberculul trupului meu
a răsărit...ERAT DUMNEZEU !

Să fiu nimic

să vin pe o planetă geoidă...
nici sfera nu a fost descoperită.
triunghiurile zac în piramidă,
deci, să mă nasc din nou, nu prea merită.

ce să admir? - doar tâlcuri relative.
rotundul nu-i rotund ca-n teoremă.
istoria-i un bâlci cu recidive
și doar satrapii se cioplesc în steme.

punct fix noi nu avem prin universuri.
ne naștem fără nici-o aprobare.
câte-un nebun scrie pe frunze - versuri
și ne-ngrozim de petele din Soare.

știu eu un ghiorghe care se tot teme
că el nu va răzbi prin găuri negre.

în două mii și douăzeci - stratageme
s-or confrunta cu ființele integre.

desigur: se va cere pașaportul.
în raiuri nu-s admiși și șarlatanii;
lor le lăsăm în pragul casei - mortul,
vicii, perversitate, gologanii.

știu îngerii ce e impertinența.
sunt vameși ei - la poarta către ceruri.
când vrei să intri să-ți explici absența
când ai sfidat divinele apeluri...

oameni bătrâni, sau tineri ce nici nu-s
acum născuți, v-o spunem înc-odată:
nu veți atinge talpa lui Iisus
că îl veghează Maica-preacurată.

trăim pe Terra doar așa, de-a dura
și ne-mpușcăm bunicii și părinții.
unde e mai a dracu tevatura
ne repezim cu parul și cu dinții.

vroiam să mă renasc dar îmi mut gândul.
vând dreptul de-a mă naște la un altul.
rămân nimic că nu-mi e mie rândul,
să mă botez sub sfântul cer - înaltul...

Veacul XX

a fost o climă aproximativă
și îmi remember, morți, răgneau soldații
atunci când au căzut în recidivă
să se împuște puștii primi - cu frații.

ne însușisem - parcă - niște carte
dar tehnici noi aveau și politrucii.
mulți dintre noi ne emigram departe
și cârma Țării o țineau calmucii.

în veacul ăsta natul n-a dat roade
cu președinți aleși și de ispravă.
au fost poeți cu ranguri de iscoade
și politrucii cu ticnafes în glavă.

noi am creat tovarășa femeie.
simboluri roșii ne-au furat copiii
iar un oltean s-a dus către Lactee Lactee
și-am devenit groparii României.

doctrina se rânjea prin constituții
dar cine pe bandiți să îi răstoarne?
era momentul unei revoluții,
când să-l pălim pe dracul între coarne.

deci - au sărit flăcări din răstoace
și l-au pleznit pe dracul pestre zotcă
dar nu știm lume mare cum se face
că evul nostru mai miroase-a vodcă...

Prin lumină de mireasă

Mă-ntorceam târziu acasă
prin lumină de mireasă
toată noaptea mă-ntorceam
toată noaptea n-ajungeam

când eram când nu eram
prins în hamuri tot trăgeam
carul greu de lacrimi plin
știi că vin și când nu vin

am ajuns n-aș fi ajuns
patul podidit de plâns
și tu îngropată-n ieri
mirosea a nicăieri

m-am culcat n-am adormit
urla-n ceruri un cuțit

De la mine pâ'n' la tine

(baladă)

De la mine pâ'n' la tine
e-o pădure de albine
și un prinț pe cal călare
ce-a pornit la vânatoare
te-așteaptă la drumul mare
cu tot drumul în spinare.

Fată cu miros de fiară
vii năprasnic pe sub seară
și-mi dărâmi casa cu sânii
peste strigătul fântânii.

Pe sub geana ta umbroasă
trece dorul meu la coasă
și de nimenea nu-i pasă
iar în urma lui pe jos
vin și eu - tâlhar frumos

Poeze de Rodian Drăgoi

Ninge peste un trup în care nu e nimeni

Ninge peste un trup în care nu e nimeni
pe drum trece o bătrână urmărită de riduri

părul tău încă verde adie prin arbori
un copil desenează o viață uriașă pe ziduri

prin pădure trec vânători cu arme nevăzute pe umăr
vuieste spaima și vântul începe să bată ușor

eu scriu cu sângele unei păsări încă necunoscute
prietenul meu se ridică cu casă cu tot într-un nor

Acum toamna e o vulpe printre melancolici copaci

Acum toamna e o vulpe printre melancolici copaci
părul tău ca o lungă înserare a trecut

cuvintele mele mă caută prin ceață
despre mine îți pot scrie că încă nu m-am născut

casele dorm rezemate de greieri
luna mătură frunzele căzute în ogradă

somnul tău e închiriat de fluturi
sub pământ tatăl meu a uitat să se radă

Deodată vântul începe să clatine drumurile

Iarba nu știe încă nimic despre toamnă
cineva îmi lipește tristețea crăpată cu lut

tata își poartă viața și securea pe umăr
eu alerg în urma cuvintelor mele tăcut

deodată vântul începe să clatine drumurile
în gloanțe praful de pușcă se ascunde de frică

secundele intră zgribulite în casă
iubito fă te rog singurătatea mai mică

luna răsare tot mai des dintre câini
păstorul e păscut de propria sa turmă

mama își îndoaie lacrimile ca pe niște nuiiele
mâine cine știe ce răni ne vor ajunge din urmă

Poetul își trece mâna fumegândă prin păr

Caii-au păscut distanța dintre noi
ura nu se mai vede de atâta iubire

o lină corabie plutește-nspre cer
și arborii înfloresc de uimire

ninge frumos visul se face alb
și vântul ne ia somnul în răspăr

poetul scrie încă o scrisoare de dragoste
și își trece mâna fumegândă prin păr

ÎN CĂLIMARA PONTICĂ, ALBASTRĂ...

Sub piatra asta zace un poet:
Publius Ovidius; astăzi mă cheamă,
Ca un patrician și om de seamă,
Și-mi poruncește ca să scriu... sonet!

Vechi amintiri întind pe șevalet
Să zugrăvesc a Mării panoramă..
„Carmen et error”, ’năbușit exclamă-
Inima lui e-al dragostei sipet.

În pontica și trista-i călimară
Eu mă scufund ca după zăcământ,
În metru antic pescărușii zboară,

Țesând statuii sale alt veșmânt:
Mă-ntorc spre țărmu-ncins ca spre o moară
Să-mi macine o mierță de cuvânt.

O GHICITOARE

Ce mare-nchisă se adapă-ntruna
Din fluviile mari din Nord și Est?
Cine-i Oceanului Thetys, un rest,
Unde se naște din senin furtuna ?

Pe unde și-a-ncercat Orfeul struna
Și-a stat poetu - Ovidiu în arest?
Sub care val a aruncat un lest,
Istețul Iason ca să fure lâna?

Ce țărmuri s-au colonizat - ’nainte
De a sosi pe mal Andrei cel Sfânt
Cu Legea cea mai nouă și cuminte

Sub care a-nviat și-acest pământ,
Udat de valul ce ne-aduce- aminte ?
(E Marea Neagră și de ea descânt...)

GÂNDITORUL DE LA HAMANGIA

Carte poștală de filosofie,
O verșă de pustiu între doi sfinți,
Semnul heraldic strămoșeștii ginți ,
Lut levitând fără a fi stafie,

Flămânzilor de sens, neagră lipie,
Necunoscutul genitor de prinți
E Gânditorul cel fără de - arginți -
O palmă la ubicua prostie.

Un pumn de lut străpuns de o Idee,
Transmisă spre galactici și noi nimbi,
Contemporana noastră Odissee

C-un altfel de Ulise-n mute limbi,

Sonetele Mării Negre

Miere uitată-n antice știubeie,
Stea autohtonă, fixă, de neschimb.

OVIDIU CRONICAR AL GEȚILOR

Exil nedrept, dar chin mântuitor:
Aproape hăituit ca și Hristos,
S-a- nnobilat la Pont, oricât de jos
La pus Augustus cel neîndurător.

Dobrogei, ’nalt herald a fost, izvor,
Din care mă adăp și azi, sfios,
De n-ar fi fost taxat „ireverențios”
N-ar mai fi scris de Geți, lămuritor.

La Istrul înghețat, modest și cult,
Ambasador al Romii-n Orient,
A povestit de-al Sciților tumult...

Acum învăț să fiu ca el - clement;
Statuia azi i-o strâng în brațe mult:
Cu cât el tace, e mai elocvent!

CINGĂTOAREA DE AUR A MĂRII NEGRE

Cum blana deasă-a oii strânge fire
De aur din montane aluviuni,
Tot astfel, șteampuri pontice-n furtuni,
Au strecurat comori ca la nuntire:

Eterna râului Riomi scotocire,
Cu Arieșul, scos dintre genuni,
Toți afluenții - auriferi, nocturni
Continuă - agatârsa tescuire.

Mai vechi ca Troia, artefacte de-aur
Din ale proto-tracilor morminte
Fost-au găsite-n al Dabenei plaur:

Coroană, mască, un pumnal cu ținte,
Mărgele și inele în tezaur
Și-o Cloșcă veche, puii să -i alinte.

Poeme de Ioana Greceanu

Cineva mă trăiește

și apoi se leapădă de mine
Mă aruncă în trăire
și-apoi se spală pe mâini
: viețuiește-te singur, îmi spune,
uită-te la piatră
cum stă la marginea apei
în cuminenie
și uită-te la floare
în cuminenie își trăiește floarea clipa.
Mă uit la pietre
Mă uit la flori
Stau la marginea vieții
ca o piatră pe malul râului

Acest plânset,

care mocnește în mine,
se va stinge încet sub cenușa nopții.
Voi adormi în pânțele ei primitiv
iarăși
și iarăși
precum primul om într-o peșteră cambriană.
Buimacă, lipsită de speranță
ca un prunc mort în placenta maternă,
mă voi naște din nou,
în chinuri,
a doua zi.

Exercițiu de admirație

dar verdele ce-l poartă frunzele
nu este-al lor
le este dăruit
el este vestitorul florii
și-al fructului
în sine-și poartă șinele fructul
ca pe-un blestem ci frunza
redă ramurii fragede darul întreg

nu e vestejire ce pare a fi
ci doar tăinuită putere.
Tremură frunzele toamnei
ca după o naștere grea
și verdele se scurge grăbit prin nervuri
Cumpănit este timpul
și frunza o știe. Deplin.

Îmi amintesc de o viață viitoare

îmi amintesc de o viață viitoare
în care sunt piatră rostogolită de apă.
Pe un țărm de mare secată, sunt apa din piatră.
Sunt grăunte de dună fascinată de lună.
Mângâiată de soare mă deschid ca o floare.

Floare de piatră,
cu pulberi astrale udată.
într-o imensă pustie, sunt viața din piatră seacă.

Ca din senin

se crapă de moarte
: un pocnet astral,
o plesnătură divină,
o spintecare sacrală,
clipa când osia stelei se frânge
cum, brusc, cumpăna creierului trosnește
izbindu-se de jgheabul de os
și ultimul gând
dă un ultim ocol
atingând începutul
cu grabă sângele pur își începe călătoria spre umbroșii
centrii cei mai ascunși ai firii „în genunchi și pe coate”:
amestecă, Doamne, sângele ei cu sângele meu doar atât

ca un vis înlăuntrul altui vis
fa din pielea mea învelișul trupului ei
dă-i sufletului ei pulsația inimii mele!
Ca un val ce mușcă țărmul,
privirea se prelinge pe cerul încremenit și mut
(impenetrabile legi ale trecerii)

Dar, deodată, privirea
ea însăși se simte privită
la capătul ei,
e o altă privire
martoră sie-și / sau pruncă?
Ceva?
Cineva?
Un freamăt abia deslușit prin dalba promoroacă a cerului.
Din pricină că prin noi respiră totdeauna o stea?
:umbra visului meu zăbovi îndelung peste lună

Poeme de Ioana Voicilă Dobre

Lirică de primăvară

Primăvară-lăcrămioară

Eu nu ți-am fost decât o primăvară,
Parfum de dor și dragoste și rouă
Ce te-au înobilat întâia oară
C-un nume nou și cu o haină nouă.

Eu nu ți-am fost decât o primăvară,
Prin zecile de primăveri tăcute
Și am rămas o tristă lăcrămioară
Într-o grădină-a florilor pierdute.

Eu nu ți-am fost decât o primăvară,
O lacrimă sub raza vieții tale
Ce-a așezat-o sufletul, comoară,
În trupul blând al dalbelor petale.

M-a primit la pieptul ei, pădurea

M-a primit la pieptul ei, pădurea
Și pe umeri, păsări mii mi-a pus.
Luminiș mi-a strecurat în suflet
Și-am rămas de dragoste pătruns.

Și m-a legănat pe crengi de vise
Când cu frunze m-a împodobit
Și-am simțit că mă ridic la ceruri
Când pădurea-n suflet m-a primit.

Și-am găsit la ea atâta vară,
Soare-n triluri, zumzet, clipocit!
Și-am iubit atunci întâia oară
Tot ce are viața de iubit!

Raza, floarea, drumul și înaltul,
Râu lunatic ce ridică nori de vis,
Curcubeul, foșnetul, cântatul
Din pădurea vieții paradis.

Dragoste fragedă

Peste verdele-n neștire, plouă lacrimi de iubire
Cântă-n fiecare floare, dragostea ca o chitară.
Cântec nou, de înflorire strălucește în privire
Și iubesc, a câta oară, ochii tăi de primăvară?!

Cântă-n fiecare floare, dragostea ca o chitară.
Câmpurile unduiesc, firul ierbii îngeresc,
Pădurile şușotesc frunzelor, ce înverzesc
Și obraji-mi se roșesc, c-au aflat cât te iubesc!

Cântec nou, de înflorire strălucește în privire.
Primăvara dă de știre, vieții de a ei sosire
Și mă-nvăluie-n iubire, armonie, strălucire
Și iubesc a ei menire și iubesc, iubesc, iubire!

Și iubesc, a câta oară, ochii tăi de primăvară,
Geana și clipirea lor ca petala florilor,
Florilor de viorea care-mi ascund dragostea
Și mă rog, iar să mi-o dea, ca să gust amar din ea!

Peste verdele-n nestire, plouă lacrimi de iubire
Cântă-n fiecare floare, dragostea ca o chitară.
Cântec nou, de înflorire strălucește în privire
Și iubesc, a câta oară, ochii tăi de primăvară?!

Stropi de dragoste bălaie

Trec prin parc de dimineată și soarelui iar zâmbesc
Și-n acest miraj de viață, nu pot să nu zăbovesc!
Liliacul dă în floare și-un castan se pregătește
Pentru-a florilor ninsoare. Pasul nu se mai grăbește!

După ploaia din ajun, toate strălucesc acum!
O ciupercă, albă toată, printre fire verzi înnoată.
Prin mirosul de rășină, printre crengile de pin,
Veverițe se strecoară ușurele ca un fulg!

Păpădia și-a deschis iar bănuțul său aprins!
Vrăbiuțe gureșe ciugulesc un arbore.
Mierla cântă a-nviere și a „bună revedere,,
Iar sticletele, pe-o creangă jură că i-a picat dragă!

Stropi de rouă și de ploaie, stropi de dragoste bălaie
Hrănesc firele de iarbă și pe flori s-au prins în salbă.
Raze noi de dimineată se așează pe verdeată
Și-o înalță voinicește-n ochii celui ce iubește.

Poem în oglindă

Ploaia primăverii, iată, tot pământul îl îmbată!
Mai vioi respiră floarea când în stropi se cerne zarea.
Mult mai veselă-i chemarea și mai dulce sărutarea!
Ochii tăi strălucitori, mult mai verzi răsar în zori!

Ochii tăi strălucitori, mult mai verzi răsar în zori!
Mult mai veselă-i chemarea și mai dulce sărutarea.
Mai vioi respiră floarea când în stropi se cerne zarea.
Ploaia primăverii, iată, tot pământul îl îmbată!

Dor de țară - Poeme de George Safir

M-A TREZIT TATA

m-a trezit tata
tocmai visam
o pajiște înverzită
eu alergam după fluturi

să mergem la coasă

mi-am tras pantalonii scurți
și am plecat amândoi

fără să scoatem o vorbă
cu noaptea în cap
nеспălați și desculți
din când în când
mă opream
să-mi scot spinul
ce nu-și găsea loc
decât
la mine în talpă

„hai mai iute, mă îndemna tata
acuși răsare soarele!”
și eu fugeam șchiopătând după el

iarba se culca pe spate
ca niște soldați secerăți de gloanțe
trezind greierii din somn

în urma noastră răsăreau brazde
ca niște morminte

soarele a uscat totul
coasa nu mai tăia

roua înmuiase iarba
ca o lacrimă
o inimă de piatră...

N-AȚI VĂZUT CUMVA O ȚARĂ?

Spuneți-mi, n-ați văzut cumva o țară?
Am fost plecat vreo patru ani pe-afară;
Azi am venit și-o caut cu ardoare,
Dar n-o găsesc și-n suflet rău mă doare.

O caut peste tot, am fost și-n sate,
Ogoare plâng în buruieni lăsate,
Înspre păduri, potecile uitate
M-au rătăcit într-un pustiu de cioate.

Acasă poarta nu e zăvorâtă,
Căci mama tot mai iese și se uită;
Atâta dor i-a mai rămas pe lume,
Feciorii să-i mai strige iar pe nume.

Moșneagul iese-n cale și-o întreabă:
„Vine? La anul, cred! Acu-i la treabă,
La noi în țară-i multă sărăcie...
Știu ei - că de-or veni, la ce să vie?!”

Spuneți-mi, n-ați văzut cumva o țară
Cântată de poeți odinioară,
Cu ochi de cer și plină de verdeață?
Am fost și-am căutat-o și la piață.

Acolo nu era, de bună seamă,
Că prea o înjurau români de mamă;
Harbuzul, pătrunjelul, biata prună,
Erau culese parcă... de pe Lună!

Chiar, voi nu ați văzut pe jos o țară,
Călcată în picioare și murdară?
Ce-aveți cu ea? Nimica nu vă cere,
Eu o declar singura mea avere!

MI-E DOR, MAMĂ!

Mi-e dor, mamă, să mă săruți pe frunte;
Să-mi spui, cum știi doar tu, lucruri mărunte;
Mi-e dor de ochii tăi senini, albaștri,
De vorba ta blajină de sihaștri.

Mi-e dor să m-aștepți seara la portiță;
Eu să mai vin fluierând pe uliță.
Mi-e dor să-ți mai fac un nod la năframă,
Să te mai văd trebăluind, of, mamă!

Mi-e dor să mai merg cu tata la coasă,
Prin iarbă, desculț, când roua se lasă,
Să mai adorm pe-o căpiță de fân,
Cu greieri, la scripcă, arcușul să-ngân.

Mi-e dor să-mi mai fie iarăși foame,
Să mă cațăr printre crengi după poame
Și să mă-ndop cu cireșе amare,
Cu mămăligă ascunsă-n ziare.

Să hoinăresc toată ziua pe dealuri,
La prânz să m-arunc în iaz, printre valuri,
În amurg să mă retrag înspre maluri,
Obosit, să mă culc pe idealuri.

Mi-e dor să-ți mai trimit câte-o scrisoare,
Măcar așa... la câte-o sărbătoare;
Să te întreb: „acum ce te mai doare,
Măicuța mea, cea sfântă născătoare?”

Te-anunț că voi veni de Paște-acasă.
Să te gătești, că vreau să fii frumoasă
Și vezi de taie găscă cea mai grasă!
Căci vreau de Paști să stăm cu toți la masă.

Vrajbă și instituția admirației

Dona Tudor

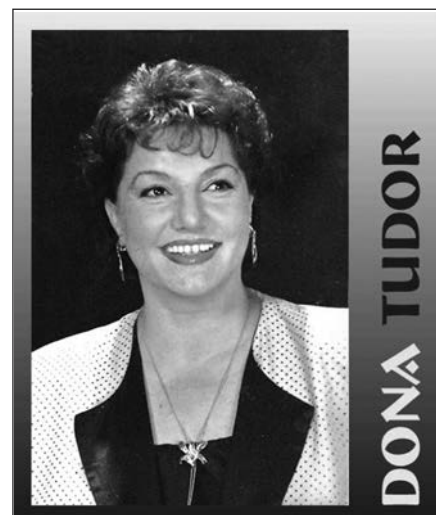
O zicere înțeleaptă, din patri-moniul omenirii, ne îndeamnă să fim atenți la gândurile noastre pentru că ele vor fi cuvintele noastre. Să fim atenți la cuvintele noastre pentru că ele vor fi faptele noastre. Să fim atenți la faptele noastre pentru că ele vor fi obiceiurile noastre. Să fim atenți la obiceiurile noastre pentru ele vor fi caracterul nostru. Să fim atenți la caracterul nostru pentru că el va fi destinul nostru.

Când ne parcelăm existența, ne trăim o viață croită din bucăți. S-ar putea ca unele fâșii să se prăfuiască. Altele să ni se pară inutile. Și totuși, nimic nu e trăit în van. Trăim o sigură dată pe pământ. E loc sub soare pentru fiecare. De ce nu mai avem loc unii de alții. De ce e atât de învrăjbită lumea? Ce avem de împărțit unii cu alții? Puterea? Bogăția? Sărăcia? Norocul? Nenorocul? S-ar putea să ne poménim, în timp, cu viața risipită în urmă. Cum o mai adunăm? S-ar putea ca unora să nu le ajungă o singură viață. Să-și mai dorească încă una. Să dorească mai multe. S-ar putea ca alții să-și dorească viețile altora.

Puțini acceptă că timpul e măsurat. Clepsidra care curge, se deșartă în contul anilor care vin. N-a oprit nimeni timpul. Poate că în istorie, unii și-au dorit să împărțească lumea. Trecătoare încercări. N-a reușit nimeni. Un american celebru, Zbiegniew

Brzezinski, se întrebă la începutul acestui mileniu: „Având în vedere rolurile contradictorii pe care le joacă în lume, America este menită să fie catalizatorul, fie pentru o comunitate globală, fie pentru un haos global; iar americanii au responsabilitatea istorică unică de a determina spre care dintre cele două tendințe va evolua comunitatea internațională. Alegerea noastră este între a domina lumea și a o conduce.” Aceasta este marea dilemă și a fiecărei puteri; să domine sau să conducă. Aceasta cred că este și marea dilema a guvernării. Să domine? Să conducă? Poate că aici ar putea fi găsit sâmburele vrajbei. Poate că așa ne învrăjbm și noi înșine.

Ce ne domină? Ce ne conduce? N-avem de ce să ne luăm la întrebări destinul. Ne sechestrăm în justificări născocite. Ar trebui să ne uităm la ceea ce ne lipsește. Sociologul Vasile Dancu, susținea, sâmbăta trecută la Cluj-Napoca, în cadrul proiectului VEHMED, că ne lipsește instituția admirației. Poate că în acest sentiment de admirație, de prețuire, de respect se găsește sâmburele armoniei dintr-o societate. Calin Hentea, în lucrarea «Imaginile mișcate ale propagandei», (Editura Militară, 2006) în capitolul intitulat „Ambasadori sau mercenari”, referindu-se la militarii romani din teatrele de operații, constată: „Cert este că tocmai conștiința acestei inferiorități materiale este

unul dintre cele mai puternice motoare motivaționale de afirmare a competențelor profesionale intelectuale sau chiar fizice a militarilor români în fața colegilor din armatele mai mari și mai țări ale lumii. A-ți face treaba –oricât de rutiniera ar fi aceasta - la fel de bine și poate chiar într-un mod mai simplu decât ceilalți, iată o ambiție care îl animă subit pe românul din teatrele multinaționale de operații. Orgoliul și ambiția individuală a fiecăruia dintre acești ambasadori sui-generis în uniformă îi asigură performanță, credibilitatea și eficiență ca purtător de imagine și mesaj a poporului său”.

Dacă fotbalistul Mihăiță Neșu n-ar fi avut acel accident groaznic la antrenamentul echipei Utrecht- Olanda, presa din România nu cred că ar fi scris despre el. Și nu s-a scris un lucru esențial. Suporterii echipei, în semn de respect, prețuire și admirație pentru devotamentul arătat pe teren de către fotbalisul român, în toate meciurile jucate, s-au dresat ambasadei României din Olanda, pentru a primi încuviințarea, ca duminică, pe stadionul unde joacă echipa, să fluture steagul României cu chipul fotbalistului Neșu imprimat pe el. Mi-ar plăcea să văd imaginile acestea. Olanda este țara cu un popor care și-a construit în timp instituția respectului, prețuirii și admirației. Mai avem timp să le construim și noi.

Radu Mihai Crișan

Dar pe de altă parte aceeași școală era firește prigonitoare aristocrației spiritului, a acelor oameni seculari la cari caracterul, oricare ar fi fost, rămânea cu totul neutralizat de enorma cantitate a creierului și cari vedeau toate lucrurile lumii în deplina lor claritate. Catolicismul n-a avut talentul de a-și asocia pe acești oameni – de aceea este și azi încălcat de o droaie de homunculi care, bazându-se pe acele autorități persecutate de Biserică, o persecută azi pe ea. Și într-aceasta a consistat partea falsă a ceea ce am numit iezuitism, pentru a caracteriza tendința politică a Bisericii”. Dar ce reprezintă «alianța izraelită» cu filialele ei din America, Anglia, Austro-Ungaria, Franța, Italia, România? Se pretinde că, fiind evreii pretutindene opriți, această alianță are drept scop să-i scape de opresiune. Să vedem ce grozav de opriți sunt la noi. Comerț și capitalii în mâinile lor, proprietatea fonciară urbană în cea mai mare parte în mâinile lor, arenzile de moșii în Moldova item,

Testamentul politic al lui Mihai Eminescu (13)

„Înmulțirea claselor consumatoare și scăderea claselor productive, iată răul organic, în contra căruia o organizare bună trebuie să găsească remedii.”

pe sub mână tot debitul tutunului și a[l] băuturilor spirtoase, negoț de import și export, c-un cuvânt toate arteriile vieții economice cari se bazează pe speculă? În ce consistă grozava opresiune de care se plâng? Și, dacă se plâng, de ce nu aleg alte terenuri decât România, alte țări unde sunt egali în toate cu cetățenii statului? De ce nu Austria, Franța, Germania ș.a.? De ce? Pentru că nu există opresiune, pentru că nu există persecuție, – iar drepturile câte nu le au, nici nu le merită. Ei singuri, cu totul deosebiți și având tendențe deosebite de popor, vorbind în familii limba germană, abonați la ziare dușmane nouă și hrănind împotriva noastră un spirit dușmănesc și cuceritor, ei(;) nu compensează întru nimic munca poporului care-i susține. Apoi sunt totdeauna o armă a străinilor în contra noastră. Până și ungarii, care numa-n gropi nu dau de cumiți, își închipuiau într-un rând o stăpânire a Moldovei prin evrei și ceangăi, pentru că știau că evreul s-ar asocia cu orișicine împotriva poporului românesc”. „Și astăzi, când poate existența noastră e în joc, când ni se dispută drepturi seculare, emane din capitu-

lațiile luminaților Domni ai acestor țări, tot ei și prin uneltirea «alianțelor» ni îngreuiază poziția, trecând peste capetele noastre, cerând drepturi de la străini, de la dușmanii noștri chiar. Știu dumnealor ce i-ar aștepta în Germania pentru o asemenea faptă, pentru gravura din Monde illustré, pentru articolul mincinos din Pesther-Lloyd, pentru apelările la străini în treburile interne ale țării? Munca silnică sau închisoarea. De aceea vom rezuma judecata în forma unui fetva al Șeicului-ül-Islam zicând: Legea zice că cine conspiră cu străinii în contra instituțiilor țării și a poporului în mijlocul căruia trăiește este un trădător. Merită un trădător drepturi? NU”. „Sub titlul Închipuitele persecuțiuni în contra evreilor «Românul» publică două adrese, una a delegaților societății Românilor, alta semnată de vreo 20 de persoane, prin cari se desmint știrile aduse de ziarele străine. Pentru noi cea dintâi e mai importantă, căci ne arată singura cale pe cari evreii vor putea s-ajungă la egalitate cu cetățenii statului român. Numai vorbind în familie limba românească, numai încrucișându-se prin căsătorii interconfesionale cu românii vor putea deveni

cu vremea ajutători întru purtarea sarcinii de cultură a țării românești, numai atunci vor intra în comembrațiunea socială a românilor și se vor preface în trup din trupul nostru. Până atunci nația însă îi va simți ca pe ceva străin în corpul ei, ca pe un parazit care usucă măduva străvechiului stejar”. „Adăugim din nou că ni pare rău de acei relativ puțini, chiar dacă s-ar compune din 2-3000, cari s-au identificat cu această țară, și totuși. „Dacă a existat de facto o aristocrație română întemeiată pe un drept public cert, ea a încetat de-a exista deodată cu anul 1700, deodată cu căderea domniei naționale. Nici recunoaștem, nici putem recunoaște epocii fanarioților dreptul suveran de-a conferi titluri și demnități, precum nu le-am fi recunoscut-o turcilor, a[i] căror mandatarii în țară erau fanarioții. De-aici se explică repede cădere a prerogativelor politice în secolul nostru, pentru că asemenea prerogative trebuie să răsară dintr-un drept public determinat, iar acest drept public a murit la 1700 și exercitarea lui din partea străinilor se considera ca o uzurpațiune viciată până în sâmburul ei de ilegimitate”. **Va urma**

Casa Corpului Didactic Dâmbovița - Simpozion județean

Drepturile omului - Implicarea tinerei generații în promovarea și respectarea drepturilor omului

**Dragoș
Manuela-Elena**

În data de 10 mai 2011, Casa Corpului Didactic a găzduit, în colaborare cu Liceul Teoretic „Petru Cercel” din Târgoviște, Universitatea „Valahia” din Târgoviște și Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Simpozionul Județean „Drepturile omului - Implicarea tinerei generații în promovarea și respectarea drepturilor omului în societate”.

Simpozionul, care a avut loc în Sala de consiliu a Casei Corpului Didactic Dâmbovița, a încercat să răspundă la întrebările tinerilor care nu au suficiente informații în domeniul „Drepturilor omului” prin comunicări, referate și dezbateri.

La eveniment au participat reprezentanții Casei Corpului Didactic Dâmbovița, prof. Tică Dănuț, director, care a deschis oficial lucrările simpozionului și Dragoș Manuela, bibliotecar; din partea Universității „Valahia” din Târgoviște: conf. univ. dr. Mocanu Livia, decan al Facultății de Științe Sociale și Politice; din partea Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița: prof. Vădan Carmen, director și Papoe Cristina, bibliotecar; reprezentanții Liceului Teoretic „Petru Cercel” din Târgoviște: prof. Lungu Ion, director adjunct, prof. Irimia Monica, prof. Gropescu Justin, consilier educativ și moderator prof. Florescu Mihaela, consilier psihopedagogic.

Studentii Universității „Valahia” din Târgoviște coordonați de lect. univ. dr. Gilia Claudia de la Facultatea de Drept și Științe Social-Politice, au prezentat comunicări și referate, însoțite de prezentări în Power Point, cu tema „Rolul Sistemelor Electorale în configurarea Parlamentului”. Dintre lucrările prezentate amintim: „Reflecții cu privire la votul obligatoriu” (Morar Maria-Nicoleta), „Drepturile politice în statele membre ale Uniunii Europene” (Martac Denisa-Andreea, Neagu Alexandru-Cătălin, Negulescu Cristian), „Evoluția drepturilor politice în sistemul constituțional românesc” (Lițoiu Gabriel, Rădoi Cristian-Daniel), „Vot versus democrație în societatea românească” (Dalae Daniela-Maria, Burcea Eliza), „Considerații privind istoria drepturilor politice” (Podaru Ioana Daniela).

Tot în cadrul acestei manifestări a avut loc o dezbatere la care au participat elevii Liceului Teoretic „Petru Cercel” din Târgoviște coordonați de biblio-

tecarii Stroescu Gabriela și Dragoș Manuela-Elena. Elevii au fost repartizați în două grupe, fiecărei grupe i-a fost repartizată o temă referitoare la drepturile omului și au fost antrenați în discuții prin întrebări specifice temei alese. Prima grupă a fost reprezentată de elevii: Binciu Daniela, Ioniță Alexandra, Bitan Andreea, Manea Ruxandra, Chișescu Roxana și Bucur Mihaela, care au dezbătut tema „Promovarea tinerilor în școală și comunitate”; grupa a II-a a avut ca reprezentanți elevii: Șerbănescu Roxana, Stoicescu Elena-Grațiera, Mihăilă Denisa, Rădulescu Ana, Poiaru Petre și Malec Alexandra, care au intrat în dezbatere vorbind despre „Prevenirea și combaterea exploatarei prin muncă a copiilor”.

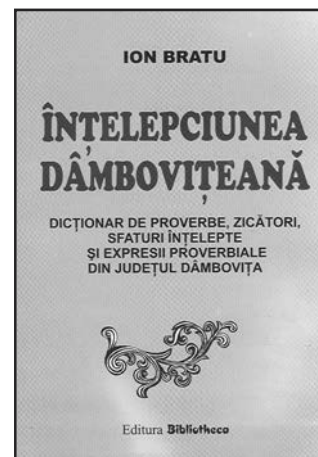
După concluziile expuse la finalul manifestării și exprimându-și convingerea că dezbaterile a îmbrăcat forma unui schimb de idei cu accente practice eficiente reprezentanții Liceului Teoretic „Petru Cercel”: prof. Gropescu Justin, consilierul educativ al liceului, prof. Irimia Monica, inițiator de proiect și bibliotecar Stroescu Gabriela, coordonator, elevii și studenții participanți au primit din partea organizatorilor diplome iar Biblioteca C.C.D. Dâmbovița le-a oferit cărți.

La o ultimă întrebare pe care ne-o punem cu toții - „Ce mai este de făcut în domeniul drepturilor omului?”, vom răspunde cu un citat: „...trebuie oferite sugestii pentru a îmbunătăți legislația în materie, condiție primordială în construirea unui „imperiu” în domeniu, căci drepturile și libertățile fundamentale ale omului, care de-a lungul istoriei au animat lupta popoarelor, merită să-și aibă locul într-un adevărat Imperiu, în care asemenea drepturi și libertăți să funcționeze ca o adevărată religie” (Lidia Barac, Europa și drepturile omului, România și drepturile omului, 2001).

Apel

Am primit pe adresa redacției, din partea domnului Ion Bratu, scriitor din Pucioasa, un semnal, care sperăm că va fi soluționat cu brio.

Redacția

ce s-a tipărit în România despre aceste personalități, de la Dimitrie Cantemir (1698, Divanul) până la ultimile cugetări apărute pe diferite site-uri românești sau străine de pe Internet.

Nu pot considera terminată documentarea până nu consult și lucrarea

**Domnului Director
al Revistei CLIMATE LITERARE,
poetul Ion Iancu Vale,**

Prin aceste rânduri vă rog să-mi permiteți a mă adresa tuturor cititorilor revistei Dvoastră, care mă pot ajuta în următoarea problemă:

Poate știți, drag cititor, că cea mai mare parte a cărților tipărite sub numele meu sunt cărți de învățătură, pline de înțelepciune. După ce am tipărit în 2010 "Versețe, cugetări și proverbe despre Moarte", am gata pentru tipar lucrarea intitulată: *Maxime, cugetări și povățuiri de la cei Șapte Înțelepți ai Greciei antice*. În această lucrare am adunat tot ceea

„Constantine Cavarnos. *The Seven Sages of Ancient Greece: The Lives and Teachings of the Earliest Greek Philosophers, Thales, Pittacos, Bias, Solon, Cleobulos, Myson, Chilon.*

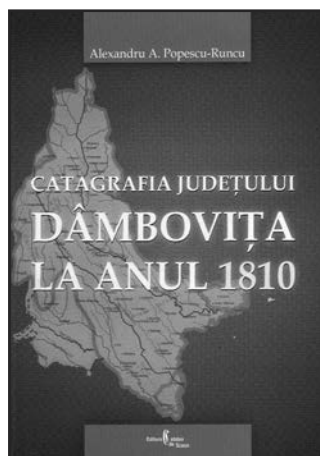
ISBN-10: 1884729177. ISBN-13: 9781884729171.

Publisher: Belmont, Massachusetts:
Institute for Byzantine and Modern Greek
Studies, ©1996. 06 ian., 88 p.

Încercările mele efectuate prin Biblioteca Națională a României, de a împrumuta fizic sau de a obține lucrarea pe suport electronic din străinătate, nu au fost încununate de succes. De aceea, apelez cu rugămintă sinceră la persoanele - cititori ai prestigioase reviste CLIMATE LITERARE - care dețin această lucrare, să mi-o trimită fizic sau preferabil - prin e-mail (scanată) la adresa de mai sus. Mulțumirile mele, precum și numele binefăcătorilor mei vor fi amintite de mine în "Cuvânt din partea autorului".

Din inimă vă salut:
Hristos a înviat!

Ion I. Bratu

ACELAȘI CER CE NU E

ZILELE DE POEZIE
“CONSTANTIN
VIRGIL
BĂNESCU”

EDIȚIA A II-A

TÂRGOVIȘTE
20-21 mai 2011

Vineri, ora 11 AM
Teatrul Municipal

Sâmbătă, ora 10 AM
Muzeul Tiparului și
al Cărții Vechi Românești

ORGANIZATORI:

Centrul Județean de Cultură
Dâmbovița
Primăria Municipiului
Târgoviște
Teatrul Municipal
Târgoviște
Biblioteca Județeană
“I. H. Rădulescu”
Societatea Scriitorilor
Dâmbovițeni
Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni
Grupul Școlar
“Voievodul Mircea” Târgoviște
sub patronajul
Uniunii Scriitorilor din România

Invitat de onoare:
poeta **NORA IUGA**

Mircea Horia Simionescu, sau prea tristul său drum de pe urmă

Aspect de la prima ediție a manifestării culturale „Toamna literară pietroșițeană” (aflată sub egida Fundației Renașterea Pietroșiței „Ruralia”), la care a participat și Mircea Horia Simionescu și care, de anul acesta - ediția a VIII, îi va purta numele

Mircea Horia Simionescu a murit. El a fost și mai ales va fi un prozator „nepereche” original și puternic, în mare parte neînțeles și nedescifrat de contemporani. Așa se întâmplă, de obicei, cu oamenii de excepție, mai ales cu aceia care aidoma lui, în afara harului dovedesc un caracter, o educație și un comportament moral indestructibil. Așezat, deja, alături de titani ai literaturii universale precum Kafka, Marquez sau Borges, dacă civilizația umană și cuvântul scris nu vor pieri, el va dăinui prin opera sa, glorificat asemenea lor. Mircea Horia Simionescu a fost un om liniștit și retras, aproape un solitar, care a ocolit cât a putut tumultul socio-politic văzându-și, tenace, de

scrisul său inconfundabil, fapt ce a constituit întreaga sa rațiune de a fi. În rest totul însemnând, pentru el zădărnici.

A fost prin excelență un om modest. A trăit modest, a murit modest (sfârțecăt de o boală grea), dar mai ales a avut parte de funeralii modeste, nepermis de modeste pentru o asemenea personalitate. Dintre miile de oameni, care atunci când trăia îl căutau și îl asaltau pentru o bucată de hârtie scrisă de mâna lui (o dedicație, o cronică, o recomandare, o prefață etc.), pentru un sfat sau doar pentru a-l asculta și a respira alături de el, pe ultimul său drum, a fost însoțit doar de câteva zeci de oameni, mare parte veniți din Târgoviștea natală sau din Pie-

troșița unde se refugia sătul de nebunia citadină a capitalei.

Au fost astfel alături de el jurnalistul Mircea Niță, directorul Centrului Județean de Cultură Dâmbovița, care a reprezentat și Consiliul Județean Dâmbovița, profesorul Mihai Stan, Președintele Societății Scriitorilor Târgovișteni (instituție al cărei Președinte de Onoare a fost și a rămas și post-mortem). Au fost prezenți scriitori și oameni de cultură precum: Victor Petrescu, Dan Gîju, Florea Turiac, Emil Stănescu, Corin Bianu, Nicolae Ionel și alții.

A venit de asemenea, la Cimitirul Bellu, pentru a-i aduce un ultim omagiu, prof. dr. Radu Negoescu, Președintele Fundației „Ruralia”, din Pietroșița (organizație so-

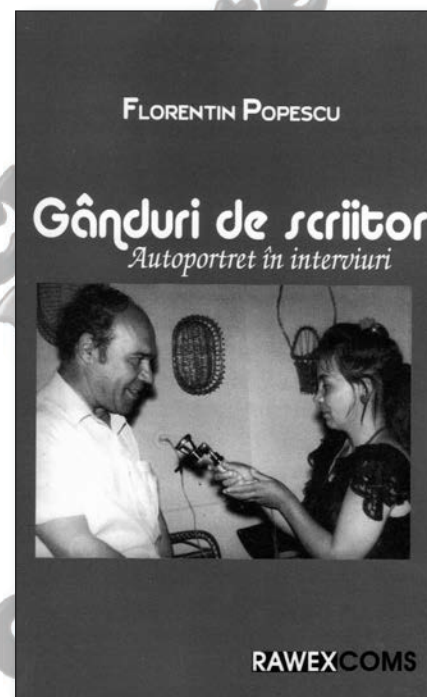
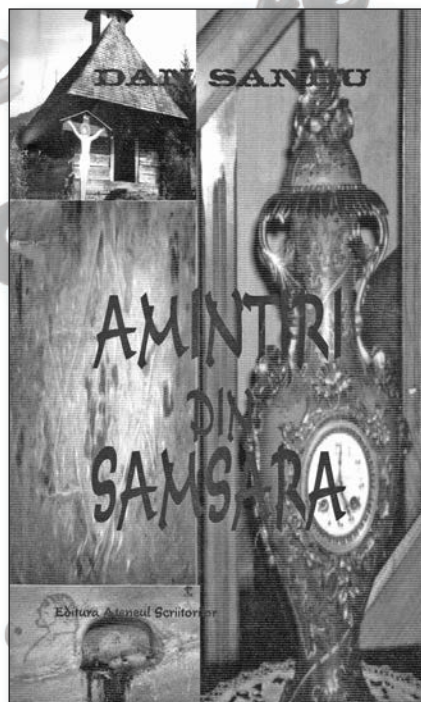
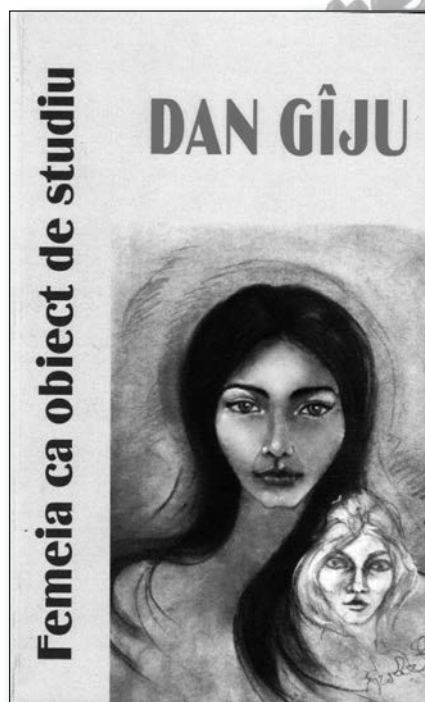
cio-culturală față de care scriitorul a fost puternic atașat) însoțit și de alți prieteni dragi ai marelui dispărut George Mărculescu și Mircea Bogdan. S-au aflat pentru un ultim rămas-bun lu poezii Mircea Drăgănescu și Romulus Gandy Georgescu. A prezentat un cuvânt de rămas-bun și trimisul Ministerului Culturii și Cultelor din România.

S-au depus coroane de flori atât din partea instituțiilor amintite, cât și din partea Primăriei Târgoviște, a Complexului Muzeal „Curtea Domnească”, a familiei și a altor persoane apropiate și a prietenilor regretatului scriitor.

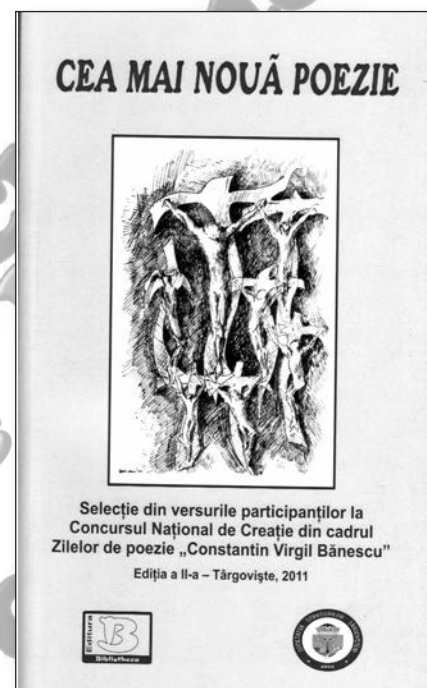
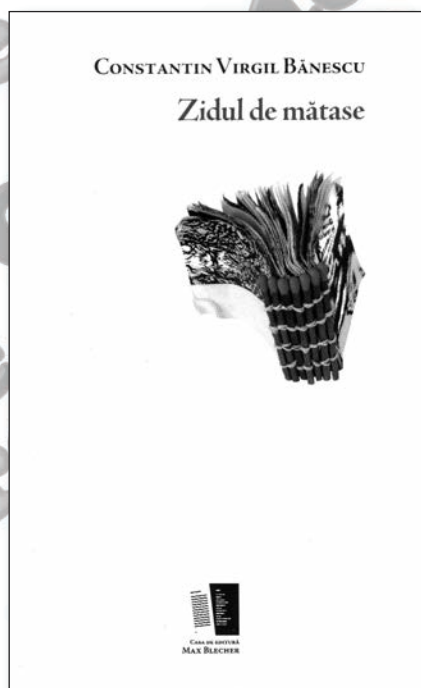
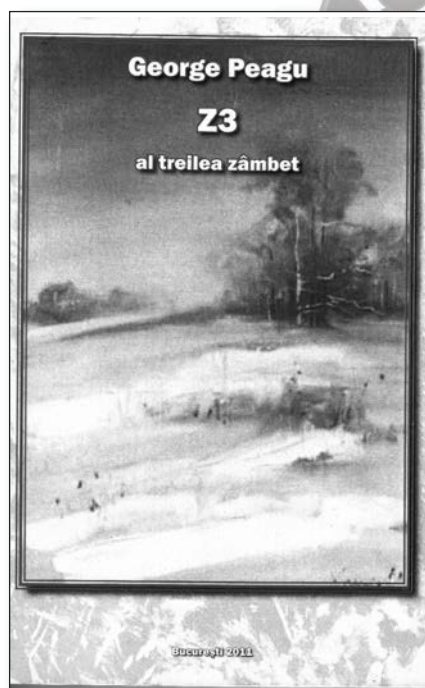
Drumul de pe urmă al oricărui om este, la noi, un eveniment trist, cel al scriitorului Mircea Horia Simionescu a fost unul, însă extrem de trist, mai ales în momentul în care doamna Dorina, soția și chinuitul său înger păzitor își frângea mâinile întrebând printre lacrimi: „Cum este posibil, să nu fie nimeni din partea Uniunii Scriitorilor care să-i transmită un cuvânt de adio? Dar nu se poate, nu este adevărat, nu este adevărat...”

Cineva spunea că dacă Mircea Horia Simionescu ar fi fost îngropat la Târgoviște, i s-ar fi oferit toate onorurile cuvenite. Din păcate nu a fost să fie așa. **I.I.V.**

Din biblioteca revistei

Climate literare

Reviste la revistă

Iată câteva publicații cultural-literare sosite luna aceasta la redacția revistei Climate literare.

- Artemis ● Armonia (Târgoviște) ● Armonia (SUA)
- Actualitatea literară ● Confluente românești
- Citadela ● Constelații diamantine ● Contemporanul
- Helis ● Oglinda net ● Pagini românești din Noua Zeelandă
- Periscop ● Semănătorul ● Vatra veche.

Le mulțumim expeditorilor